

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt stran
Din 500.—, 1/2 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali ogle-
si vsaka beseda Din 1.20.

Novi cestni predpisi.

V vrsti zakonov, ki jih je izdala sedanja vlada, zavzemata važno mesto zakona o državnih in o samoupravnih cestah, ki ju je kralj podpisal 8. maja t. l. Kakor smo svoje čitatelje obvestili o glavnih določilih teh dveh zakonov, tako jih hočemo v današnji in naslednji številki »Slovenskega Gospodarja« podučiti o vsebini in določbah uredbe, izdane od St. Savkoviča, ministra za gradbe. Na podlagi člena 26. zakona o državnih cestah, ki daje ministru za gradbe pooblastilo, da sme predpisati uredbo o vzdrževanju cest, mostov, pro-pustov in drugih objektov na državnih cestah, je minister Savkovič sporazumno z ministrom notranjih zadev izdal 6. junija uredbo o zaščiti javnih potov in varnosti prometa na njih. »Službene Novine« v Beogradu so 17. junija objavile to uredbo, katera je torej že v veljavi. Z njo se razveljavijo vsi zakoni, uredbe in pravilniki, v kolikor niso v skladu z določbami te uredbe. Razdeljena je ta uredba na tri dele: 1. uporaba javnih potov, 2. krivde in kazni, 3. prehodne in zaključne določbe. V naslednjem navajamo glavne določbe te nove uredbe.

Javni poti morajo biti prosti. Zgradbe ob cestah.

Uporaba javnih potov je svobodna in dovoljena ob vsakem času in vsakomur brez razlike v mejah splošnih predpisov o javni varnosti in predpisov te uredbe. Javni poti morajo biti prosti za prehod in promet. Vsi potniki, vozniki in stanovalci poleg potov se morajo ravnati po določbah te uredbe.

Ob javnih potih ne sme nikdo zasajati gozdov, graditi hiš za stanovanja, trgovin, pekarij, vodnjakov in sličnih stavb bližje kakor 4 m, gostiln, kovačnic in sličnih ne bližje kakor 10 m, rudnikov, apnenic, opekarn, livarn in drugih industrijskih podjetij ne bližje kakor 20 m od zunanje črte cestnega zemljišča. Izjeme, osobito v strnjanih krajih, v hribovitih in kamnitih krajih dovoljuje pristojna cestna uprava. Na prijavo gradbene sekcije za državne ceste in pristojne samoupravne oblasti za samoupravne ceste so občne upravne oblasti dolžne takoj prepovedati takšno delo in tekom 15 dni porušiti dotične objekte, z odgovorno osebo pa postopati po zakonu. Predpisi tega člena se ne nanašajo na mesta z odobrenim regulacijskim načrtom.

Vozi desno in drugo . . .

Vsi vozovi, bodisi z živalsko vprego ali z motornim pogonom, kakor tudi velopedi in motocikli, jahači, gonilci živine in ročnih vozičkov se morajo kretati samo na svoji desni polovici pota, pustiti pa levo polovico prosto za promet v nasprotnem pravcu. Na ozkih cestah se morajo prazni vozovi ogibati natovorjenim, ako pa je cesta zelo tesna, se morajo lažje natovorjeni vozi umakniti popolnoma v stran ter pustiti mimo težje natovorjene in v nasprotni smeri prihajajoče vozove. Ako je na ozki cesti, kjer je ogibanje nemogoče, že kakšen voz, mora drug voz, ki pride, počakati, dokler prvi ne odide s tesne ceste.

Vozovi, ki se gibljejo v isti smeri, ne smejo voziti vštric, marveč eden za drugim, izvzemši slučaj, da eden voz prehití drugega na levi strani v smeri vožnje. V strnjeni vrsti vobče, osobito pri prehodu preko mostov ne sme voziti več ko 4 vozovi. Razdalja med posameznimi vozovi pri prehodu preko večjih mostov ne sme biti manjša ko 10 m, med posameznimi skupinami pa najmanj 50 m. Ako so vozi natovorjeni z dolgimi, neokretnimi in velikimi predmeti, smeta v strnjeni vrsti voziti samo 2. Za prevoz izredno težkih bremen in uporabo vozov, ki so težji od predpisanih za pota in moste, se mora prej zaprositi dovoljenje gradbene sekcije, odnosno pristojne samoupravne oblasti. Ako se to dovoljenje ne dobi, se mora voz izključiti od uporabe. V protivnem slučaju občne upravne oblasti v kazenskem postopku na predlog gradbene sekcije, odnosno samoupravne oblasti kaznujejo takšne voze za storjeno škodo na potih in objek-tih.

Prepovedano je voz brez potrebe in brez nadzora pustiti na cesti, naj si je zaprežen ali ne. Prepovedano je tudi zadrževanje vozov in izpreganje vpreg na mostih.

Kako naglo smejo voziti motorna vozila?

Skozi propuste, preko mostov in skozi naseljene kraje se mora počasi voziti. Navzdol se morajo kolesa zavirati in voziti previdno. Skozi čredo živine se mora voziti počasi. Največja brzina potniških avtomobilov in motociklov sme biti, ako to dopušča stanje ceste,

izven naseljenih krajev 50 km na uro, skozi naseljene kraje 15 km, skozi kopališča in zdravilišča največ 8 km. S toliko brzino smejo voziti motorni vozovi na potu izven in skozi naseljene kraje samo takrat, ako je pot popolnoma prosta in dovolj razsvetljena, drugače morajo brzino zmanjšati. Vozač mora vedno biti gospodar svojega voza, posebno v naseljenih krajih, ostrih ovinkih, jakih padcih, ozkih prehodih, na razpotjih itd. V megli se mora brzina znižati pod 10 km. Avtobusi ne smejo voziti z večjo brzino ko 35 km na uro. Tovorni avtomobili z bruto-težo 3001—4500 kg ne smejo voziti na uro več kot 12 km, ako so brez pnevmatike, s pnevmatiko 25—35 km, na specialnih avtomobilskih cestah pa 30—40 km; tovorni avtomobili z bruto-težo 4501—8000 kg pa 8 km, oziroma 20—25 km in 25—35 km.

Luč po noči. Šofer na razkrižju.

Ponoči mora voz biti osvetljen. Ako več vozov, ki potujejo skupaj, vozi v strnjeni vrsti, zadostuje, da je osvetljen prvi in zadnji voz. Svetilka mora biti nameščena in pritrjena na levi strani voza. Vsak avtomobil mora imeti po noči in čim se zmračí, dve beli luči, postavljene ena levo druga desno, zadržaj pa rdečo luč. Pri motociklih z dvema kolesoma brez sedeža zadostuje samo ena luč spredaj, istotako pri velopedih. Vsak avtomobil mora imeti, ako zgoraj predpisana luč ne zadostuje, eden ali dva reflektorja za razsvetljavo potov v dovoljni daljini. Vozač-šofer mora na razkrižju cest dopustiti prehod vozu, vozaču, ki prihaja na desni strani ceste.

Ovire za promet, poškodovanje cest in cestnih naprav.

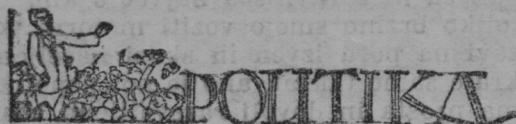
Prepovedano je, puščati na cesti ali odmetavati nanjo, kar bi moglo ogrožavati varnost prometa ali oškodovati cesto. Prepovedano je zastaviti pot in storiti kaj takega, kar bi moglo ovirati prosti in lahki promet. Prepovedano je po cesti vlačiti predmete, ki jo morejo poškodovati (kakor grede, tramove in pluge itd.). Prav tako je prepovedano nalagati na voze posekano vejevje, tako da se vleče po cesti. Prepovedano je, zasipati ali kvariti jarke ob cesti, sekati drevje poleg ceste, kvariti ograje, propuste, mostove in druge predmete, ki so postavljeni na cesti ali poleg nje. Prav tako je prepovedano pasti živino na cestnih nasipih ali jarkih.

Prekopavanje cest za napeljevanje ali odvajanje vode je dovoljeno samo s po sebnim odobrenjem pristojne gradbene direkcije, odnosno pristojne samoupravne oblasti. Polaganje tračnic — šin — na cesti ali na cestnem zemljišču je dovoljeno samo z odobrenjem in pod pogoji, ki jih predpiše minister za gradbe za vsak slučaj.

O kočijažih, šoferjih in vozačih.

Kočijaži-vozači morajo vedno biti na svojem sedežu ali blizu svoje vprege, da jo morejo vsak trenutek prijeti ter voziti. Kočijaž ali vozač na motociklu ne sme biti mlajši od 18 let, šofer ali voznik motornih vozov (avtomobilov)

pa ne mlajši od 20 let. Ne smejo biti vdani pitju, ne smejo biti pijani, kadar vozijo. Vse te osebe morajo imeti odobrenje krajevne občne upravne oblasti, ki tako odobrenje izda na podlagi spričevala občinske oblasti o dobrem obnašanju, za motorna vozila pa še poleg tega spričevalo o položenem predpisanim izpitu. Vozovi, ki niso registrirani in označeni s številkami od upravne oblasti, morajo imeti na levi strani pritrjeno tablico s točnim naslovom lastnika, občine in njegove hišne številke. Oblike teh napisov predpišejo občinske oblasti. Registriranje vozov se ima vršiti mesca januarja vsako leto. Neregistrirani vozovi se ne smejo uporabljati na javnih cestah.



V NAŠI DRŽAVI.

Prejšnji teden je izdala vlada več novih zakonov in uredb. Za kmeta važne zakonske novice objavljamo v današnjih številki.

Osnovna glavniča novo ustanovljene Agrarne banke bo znašala precej nad 800 milijonov Din.

Trgovinska pogajanja med našo državo in Španijo so se začela ta teden v Madridu. Pogodba bo podpisana v najkrajšem času in bo stopila v veljavo pred letošnjo izvozno dobo. Pogodba bo važna glede izvoza predvsem slovlesa v Španijo.

Da bo pospešen izvoz iz naše države Prometno ministrstvo je povišalo tarife za prevoz za kurjavo, apno, kameenje, pesek, opeko za 20%, ako se ti predmeti prevažajo od 1. septembra do 31. marca kateregakoli leta. Cilj tega povišanja je bil ta, da se za jesensko sezono preskrbi dovolj odprtih vagonov za izvoz. Interesenti ne bodo radi povišanih tarifov oškodovani, ker se pričakuje, da se bodo do 1. septembra že dovolj preskrbeli z gori omenjenimi sredstvi in omogočili, da se bodo oproščeni vagoni lahko rabili za izvoz.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrija in razorožitve. — Tajništvo Društva narodov je prejelo spomenico, v kateri je posebno naglašeno, da Avstrija ni izpolnila obveznosti glede razorožitve. V Avstriji obstojajo tajne zveze, ki so podobne vojaškim. Avstrija hrani tajna skladišča vojnega materiala. Avstrija ima industrijske pomožne vire, ki bi v slučaju vojne lahko v 1 do 9 mesecih pripomogli, da bi Avstrija postavila 200.000 do 300.000 vojakov. Tudi obstoje zveze med avstrijskim in nemškim generalnim štabom. Med obeh generalnima štaboma se izmenjujejo častniki. Vrhu tega je Dunaj tudi središče trgovine z orožjem.

Glede Madžarske ugotavlja francosko časopisje sledeče: Mala antanta je zastoj poskušala vse, da bi se ustvarilo z Madžarsko znosno razmerje in ni nameravala samo odpraviti napetost v političnem položaju, temveč hotela celo skleniti gospodarsko antanto. Zna

čilno je, da Italija moralno podpira to motenje miru. Tudi je ugotovljeno, da Madžarska skriva mnogo vojnega materiala in da je takorekoč zopet uvedla splošno vojaško dolžnost od 16. do 21. leta.

Iz zasedenega ozemlja v Perurju na Nemškem bo umaknila Anglija čete 31. avgusta letošnjega leta.

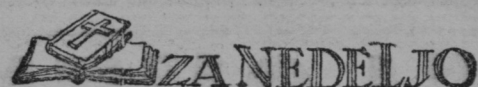
Program nove angleške vlade. Novi angleški ministrski predsednik Macdonald je izjavil, da bo prestolni govor, ki bo prečitán dne 2. julija, vseboval vladin program za čas od meseca julija 1930. Parlament se bo mesca julija sestel h kratkemu zasedanju, nato bo imel precej kratke poletne počitnice in se sestel potem k jesenskemu zasedanju, katero bo trajalo od avgusta do božiča. Prihodnje leto pa bo delal od januarja do julija s kratkimi presledki. Kot prihodnji korak na potu za razorožitve na morju bosta Amerika in Anglija izmenjali po strokovnjakih določene mere za bojne sile, katere bodo potem primerjale posebne komisije državnikov obeh držav in na ta način določile silo brodovja.

Splošna evropska konferenca. Koncem aprila 1930 bode splošna evropska konferenca, na kateri se bo govorilo o varnosti in gospodarskem sodelovanju vseh evropskih držav. To važno konferenco bo pripravilo Društvo narodov na septemberskem zasedanju.

Boljševiki odpravili nedeljo. V mnogih tovarnah v Leningradu se bo od 1. julija dalje uvedel nepretrgani delovni teden. Odpadla bo nedelja. Ta poskus se v merodajnih sovjetskih krogih živahno pozdravlja in zahteva, da se tak red vpelje splošno. Po novem delovnem redu bodo imele posamezne delavske skupine vedno kak drug dan v tednu prost.

Birmancu se podari dobra ura.
Stalna vrednost, trajen spomin. Čudovito po ceni pri
I. PETELN, urar
Maribor, Gosposka ulica št. 5.

»Flugs« patentirane kose s kosirjem. Zahtevajte prospekte in navodila brezplačno. Iščem zastopnike in prodajalce v vsakem kraju proti visoki proviziji. Generalno zastopstvo za SHS: Josip Videmšek, Maribor, Koroščeva ulica št. 36.



Blažena Hema.

Spominski dan 27. junij.

27. junija obhaja Cerkev spomin žene, ki je z našo domovino v ozki zvezi, spomin blažene Heme. Izhajala je Hema iz rodu Pilštanjanskih grofov. Starši Engelbert in Tuta sta jo zelo skrbno vzgojevala in preživela je svojo mladost v pobožnosti ter sveti resnosti in je bila po resničnem krščanskem življenju še bolj plemenita ko po svoji rodbini. Po želji staršev je stopila v zakon z Breškim grofom Viljemom. Živela je z njim v pravi krščanski zastopnosti in ljubezni. Kazala je pa to posvečeno zakonsko ljubezen pred vsem tako, da je svojega moža, ki je bil že itak dober, z besedo, posebno pa še s svojim vzgledom vodila h krščanski popolnosti. Ravno tako je s prav krščansko modrostjo vzgojila svoja dva sinova Viljema in Hartviga.

Kakor je bila Hema tako zvesta v izpolnjevanju svojih stanovskih dolžnosti tako se je pa odlikovala tudi po drugih čednostih. Bila je vzgled velike in iskrene ljubezni do Boga, nosila je v svoji duši veliko ljubezen in usmiljenje do bližnjega, veliko je molila in se združevala z Bogom, zaničevala je svet in njegove mikavosti, potrpežljivo in junaško je prenašala križe in težave življenja. In teh ji ni manjkalo. Še mlada je izgubila najprej srčno ljubljenega moža. Ne dolgo potem pa so ji zlobni in brezsrčni rudarji na grozovit način umorili oba cvetoča sina. V pravem krščanskem duhu je zločincem odpustila, nato pa je sklenila, da hoče svet popolnoma zapustiti in da hoče svoje veliko premoženje porabiti v čast božjo in za dela krščanskega usmiljenja.

Leta 1042 je spremenila svoj grad v Krškem na Koroškem v samostan, v katerega je vstopila ona sama in še 70 redovnic. Tudi je še poskrbela za zadostne dohodke 20 duhovnikom, ki so oskrbovali redovnicam službo božjo in izvrševali dušjeskrbje za mestne prebivalce in za okolico. S pomočjo teh posestev in dohodkov je solnograški nadškof Gebhard leta 1071 ustanovil krško škofijo, ki obsega današnjo Koroško. Druga svoja posestva je izročila za razne dobrotelne ustanove in za podporo revnim cerkvam. In kakor je bila v zakonu svojemu možu in sinoma voditeljica na potu v nebesa, tako je bila tudi v samostanu vsem svojim redovnim sestram učiteljica, ki jih je opomini, še bolj pa s svojo gorečnostjo in svetostjo učila krščanske popolnosti. Pa le nekaj nad dve leti je živela med njimi in jim bila prava duhovna mati; dne 29. junija leta 1045 je izdahnila svojo dušo. Ker so se na njenem grobu začeli goditi razni čudeži, je dal škof Henrik njeno truplo prenesti v stolnico, kjer še danes počiva.

Življenje blažene Heme temeljito ovrže ono mnenje, ki ga je toliko med ljudmi, mnenje, da je svetost samo za redovnika ali k večjemu še tudi za

svetne duhovnike, drugim da se ni treba truditi za svetost ali do popolnosti, svetosti sploh ne morejo doseči. Hema ni bila svetnica samo dve leti v samostanu, ne, bila je svetnica v svoji vzorni mladosti, bila je že svetnica tudi kot žena in mati. Tako lahko postane vsak človek v vsakem poklicu popolen, svet. Samo da si ne smemo svetosti napačno predstavljati. Ni svetost v kakih izrednostih, ne že v tem, da se človek čisto umakne svetu, ne že v tem, da bi človek zelo strogo živel, se strogo postil, bičal itd. Ne smemo si misliti, da se mora svet človek kisliti in čemerno držati, da se ne sme nikdar nasmehnuti, nikdar spregovoriti vesele, prijazne besede. Ne, vse to ni svetost. Popolnost, svetost je v tem, da se človek z vsem svojim srcem uda Bogu, da hoče z vsakim delom, vsakim korakom biti božji služabnik, da skuša iz svojega življenja odpraviti vse, kar ima ime greha, da se skuša v svojem življenju kolikor le mogoče približati božjemu mišljenju. Ta svetost pa je zapovedana vsem, ki hočejo biti kristjani. »Bodite popolni, kakor je vaš Oče nebeški popolen«, so besede Kristusove. Sv. Pavel pa pravi: »Nismo poklicani k nečistosti, temveč k svetosti«, in ko piše kristjanom, jih vedno imenuje »svete«.

Tudi se ne moremo in ne smemo izgovarjati, da ne moremo biti sveti. Saj je bil dan Sv. Duh, ki človeka vodi k svetosti, pri krstu tudi nam. Vsak izmed nas ima molitev, s katero si za posvečenje in zveličanje lahko vse izprosim. Cerkev tudi nam pogrinja vsaki dan mizo, pri kateri se deli oni kruh, ki rodi svetost.

Če nismo popolni, je največji vzrok ta, da se ne povzpemo do odločnega sklepa, da bi hodili res za Kristusom, da bi pustili razne navade in napake, ki so se zajedle v našo dušo. A to je le v našo škodo. Sv. pismo pravi: »Nič omadeževanega ne more pred božje obličje.« Če se ne trudimo v tem življenju, da bi postali sveti, to je po svojem mišljenju Bogu kolikor mogoče podobni, nas čaka vse delo za naše posvečenje po smrti v očiščevalnem ognju.

Iz katoliškega gibanja v Zagrebu ter Belgradu. Dne 1. julija bo začel v Zagrebu izhajati nov katoliški dnevnik: »Hrvatska straža«. V Beogradu bodo začeli zidati še to jesen katoliško katedralo. Katoličani v beograjskem predmestju Čukarica so kupili zemljišče, na katerem bodo zgradili cerkev. V Dorčuli ob Donavi se bo tudi zidala mala katoliška cerkev.

Tisočletnica sv. Večeslava. Češki narod obhaja letos tisočletnico smrti svojega velikega kneza, ki je pa ob enem tudi svetnik in mučenik katoliške Cerkve: sv. Večeslava. Za ta jubilej je poslal sv. Oče češkimi škofom pismo, v katerem slavi sv. Večeslava kot izvrstnega vladarja in povdarja svetost njegovega življenja, radi katere je moral pretrpeti mučeniško smrt. Polaga češkimi katoličanom tudi na srce, naj se tudi oni zvesto držijo svoje vere, naj jo branijo tudi v javnosti in naj jo pred vsem kažejo v vsem svojem življenju in delu. Prirejajo se na Češkem razne

svetosti. Pred kratkim je bila posvečena za letošnji jubilej popravljena in dogotovljena staroslavna cerkev sv. Vida v Pragi. Slovesnosti, ki jo je opravil praški nadškof Kordač, so se udeležili vsi češki cerkveni dostojanstveniki. V začetku meseca julija pridejo na Češko katoliške telovadne organizacije raznih narodov, med njimi tudi slovenski in hrvaški Orel.

Kongres katoliških novinarjev v Rimu. Na dan sv. Janeza Krstnika se bo začelo v Rimu zborovanje katoliških časnikarjev. Katoliški novinarji iz vsega sveta se bodo posvetovali, kake bi bilo mogoče, tako velesilo kakor je tisk še bolj postaviti v službo Kristusove stvari, kako bi bilo mogoče s tiskom še bolj širiti versko prepričanje, cerkveno mišljenje in versko življenje. Da tudi papež pokaže svoje zanimanje za to veljavno apostolsko delo našega časa, bodo udeleženci kongresa sprejeli v slovesno avdijenco.

Za verouk v šoli. Katoliški škofje naše države so na merodajnih mestih razložili zahteve, ki jih Cerkev stavi po božjem pravu glede poduka v krščanskem nauku. Isto so storili tudi pravoslavni škofje. Mišljenje škofov je podprlo na Slovenskem okoli 1000 občin, ki so v svojih spomenicah izrekle iste želje kakor cerkveni zastopniki. Na Hrvaškem, v Bosni in Dalmaciji se pobirajo za verouk v šolah podpisi, katerih število raste v tisoče. V zadnjem času so se tudi cerkveni zastopniki protestantov izrekli za podučevanje verouka v šolah na isti način kakor katoliški in pravoslavni škofje.

Zahteve nemških katoliških učiteljev glede šol. Koncem meseca majnika je

zborovala v mestu Saarbrücken na Nemškem zveza nemških katoliških učiteljev. Zborovanja se je udeležilo okoli 25.000 članov. Zborovalci so se eno glasno izrekli za versko šolo in povdarili, da je treba, »da imajo katoliški otroci katoliške šole s katoliškimi učitelji.«

Katoliško gibanje na Francoskem. Dne 7. junija so v Parizu položili in blagoslovili temeljni kamen za novo baziliko sv. Device Orleanske, dne 4. junija so imeli v Parizu velik katoliški dan, katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva. Na zborovanju se je obravnavalo stališče katoličanov napram šolam in raznim socialnim vprašanjem. Pred zborovanjem so udeleženci bili pri slovesni službi božji v cerkvi Srca Jezusovega. Po službi božji so se vsi posvetili presv. Srcu. Posvetilno molitev je prebral general Castelnau. — 26. maja je bilo v Parizu zborovanje svetnih katehetov. Ker na Francoskem primanjkuje duhovnikov, ne morejo vsega dela sami izvršiti, posebno ne morejo podučevati mladine, kakor bi bilo potrebno. Zato imajo za pomoč požrtvovalne ljudi svetnega stanu, ki se bavijo posebno s podukom krščanskega nauka. Zveza teh svetnih katehetov ima sedaj 300 udov, ki delujejo z velikimi uspehi.

Bi bilo tudi pri nas trebal Italijanski posestnik mnogih fabrik Ernesto Lombardo je izdal za svoje tovarne strogo naredbo, da se nima varovati samo telesno zdravje nastavljenec, temveč tudi dušno. Vsako protiversko in razurdano govorjenje in obnašanje se strogo kaznuje in sicer je kazen tem večja, čim višji čin ima nastavljenec.



NOVICE

Tajek Jakob †. Došlo nam je prežalostno poročilo, da je v Pragi umrl dne 14. t. m. in bil tam dne 18. t. m. pokopan pač po vsej lavantinski škofiji vrlo dobro poznani in spoštovani gospod vojaški superijor Jakob Tajek. Rojen v Stepanovicah na Češkem pred 62. leti je po končanih gimnazijskih študijah dosegel čin poročnika ter se kot tak po svetil bogoslovni vedi v Mariboru. V Vuzenici in Slov. Bistrici, kjer je prav uspešno deloval v dušnem pastirstvu, ga še sedaj imajo v najlepšem spominu. Kakor nalašč njegovo polje delovanja pa se mu je odprlo, ko je bil postavljen za duhovniškega voditelja in vzgojitelja častniškega naraščaja v bivši kadetnici v Mariboru. Kako so ga ljubili gojenci in častniki, o tem bi vedel pač mnogo povedati vsakdo, ki ga je opazoval v teh krogih. Vkljub veliki zaposlenosti v službi vojnega kurata in kadetskega profesorja je pa vedno rad pomagal v dušnem pastirstvu in še posebno vneto prepeval na cerkvenem koru. Prav gotovo o blagem Tajeku velja, da sovražnikov ni imel in da so mu vsi bivši prijatelji ohranili čisto in trdno prijateljsko zvestobo do groba ter da se bo z menoj vred vsakdo posolžil ob tujni novici o njegovi smrti želeč mu

večni mir in sladko plačilo za vso gorečnost, za požrtvovalno ljubezen do si romakov in za vzgledno zvesto prijateljstvo. Mnogoteri letošnji izletniki na Češko so upali, da se bodo z ljubeznivim in nepozabnim gospodom Tajekom sešli v Pragi in se z njim veselili sveto-vaclavskih prireditvev. On sam pa je že par let svojim prijateljem v pismih napovedoval, da se prihodnje leto zopet vrne v priljubljeno mu lavantinsko škofijo in da obiše vse drage znance in prijatelje. Bog pa je naš in njegov račun prekrižal, ga k sebi poklical in nas opozoril, da bodimo pripravljeni! Ljubi Jaka, hvaležno se te spominjamo vsak čas, ti pa v nebesih ne pozabi nas!

Duhovniške namestitve in spremembe. Prvič so nastavljeni sledeči gg. novomašniki: Franc Bohanec za II. kaplana v Vojnik; Matija Munda v Ruše; Jožef Rupar v Teharje; Bogumir Pušenjak k Sv. Vidu pri Ptuj; Anton Bahič v Št. Ilj v Slov. gor., Franc Smole v Čadram. Prestavljeni so: Alojzij Žalar, kaplan v Beltincih v Prekmurju, v Dol pri Hrastniku; Alojzij Ocvirk za I. kaplana v Vojniku; Štefan Rakun, kaplan pri Sv. Rupertu, v Dobrovnik v Prekmurju; Franc Babšek, kaplan pri Št. Ilju v Slov. gor., v Šmartin pri Slovenjgradcu; Franc Glavnik, kaplan v Teharjah, k Sv. Jakobu v Slov. gorice; dr. Alojzij Osterc pride za kaplana k Svetinjam pri Ormožu; Jakob Zidanšek, postane I. kaplan v Rajhenburgu;

Jožef Pretnar, kaplan v Šmartnu pri Slovenjgradcu, v Dobovo pri Brežicah; Štefan Horvat, kaplan v Št. Vidu pri Ptuj, za II. kaplana v Št. Peter niže Maribora; Stanislav Weingerl, kaplan v Ptuj, za II. kaplana v Rajhenburg; Anton Medved, kaplan v Dobovi, v Novo cerkev; Štefan Lejko, kaplan na Dobrni, k Sv. Rupertu v Slov. gor.; Jakob Rihter, kaplan v Čadramu, k Sv. Petru pri Mariboru; Anton Šparl, provizor v Gornjemgradu, za kaplana na Ljubno. Upokojen je stalno Cinglak Jakob, kaplan v Vojniku. V začasni pokoj je stopil kaplan na Dolu pri Hrastniku Jak. Šafošnik. — Nastavljen je še novomašnik Franc Lasbacher pri Sv. Vidu pri Ptuj.

Dijaki srednješolski visokošolski! Slovenska dijaška zveza prireja že več let za visokošolsko in srednješolsko dijaštvo počitniška zborovanja, ki trajajo navadno po tri dni. Letos se bo vršilo tako zborovanje pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Prihod dijakov bo v četrtek dne 11. julija popoldne, za bližnje še v petek dne 12. julija zjutraj. Zborovanje samo bo od 12. do 14. julija. Prva dva dneva (petek in sobota) bomo dijaki sami med sabo razpravljali in se poglobili v vprašanja, ki morajo zanimati vsakega mladega človeka. En dan bomo govorili o človeku kot poedincu, o njegovi rasti na znotraj, drugi dan pa o človeku v družbi. Tretji dan, v nedeljo, bomo peli predpoldne v cerkvi, popoldne pa bomo vprizorili Maksa Mella »Igro apostolov«. Vsakdo bo našel na zborovanju novih vpogledov in novih pobud. Natančen spored bomo še objavili. Za prenočišče je preskrbljeno, za hrano pa je treba dati pri spevek 20 Din. Priglasiti se je potreba čimprej na naslov: Sattler Fran, cand. juris., Sv. Barbara niže Maribora.

Dve mesti oblastnih cestarjev. V območju cestnega nadzorstva Maribor na oblastni cesti Maribor—Dravograd in sicer na progi od km 4 do km 9 s sedežem v Kamnici in na progi od km 23 do km 27 s službenim stanovanjem v cestarski hiši. Prošnje je uložiti do dne 15. julija, prošilec mora biti star manj nego 40 let.

Zgodovinsko važna najdba v Mariboru. Strokovnjaki trdijo, da ni bila Maribor rimska naselbina, kar je tudi verjetno. Trgovec Klajnšek iz Vetrinjske ulice zida na Glavnem trgu novo večnadstropno hišo. Pri kopanju temeljev za to hišo so našli lepo ohranjen rimski novc, ki ima napis Maksencija in je bil kovan v Aquileji (Ogleju). — (Maksencij je bil sočasnik cesarja Konstantina in bil premagan od zadnjega leta 312 po Kr.) Nova Klajnškova hiša meji na Židovsko ulico in je gotovo ta rimski denar zgubila v starih časih židovska roka. Najdba rimskega denarja v Mariboru je redkost.

Divjanje nevihte s strelo v Ptuj. V ponedeljek dne 17. junija se je razljutila nad Ptujem nevihta s treskanjem in udarjanjem strele. Največkrat je urezala strela med 11. in 12. uro dopoldne. Žrtev strele je postal hlev posestnika in gostilničarja Mrčinka v Rogoznici. Živino so še rešili, hleva ni mogla več oteti ptujška požarna bramba in je po-

gorel z letošnjim senom vred. V Ptuj samem je obiskala strela s hudim udarom poslopje Mladike, sodišče, vilo odvetnika Visenjaka, Čučkovo hišo, električni drog v bližini krčme Veseli, gostilno Tomanič na Bregu in parkrat Dravo. Ti udari so le poškodovali strelovode in nič drugega. Najhujše je konečno urezalo v minoritski stolp in samostan. V stolpu je zdrobila strela tram pri zvonu, prešla skozi veliko luknjo v zidu ter poškodovala radijo naprave, švigala po hodnikih in poškodovala 100letne okvirje podob v obednici. Električna naprava v samostanu je vsled obiska strele uničena in je škoda velika. Neurje je pokvarilo po celem Ptuj telefon ter po nad 80 hišah električno luč. Človeške žrtve na srečo ni nobene!

Uboj iz ljubosumnosti. V nedeljo dne 16. junija je zahtevala ljubosumnost smrtno žrtev v vasi Brnca med Libojami in Celjem. Tovarniški delavec Miha Čerenjak, star komaj 25 let, je obklal z nožem najprej rudarja Kolarja iz Zubovce, nato pa še zabodel z nožem, da je izkrvavel ter umrl 28letnega rudarja iz Liboj Vinka Kelnar. Ubijalec in junak z nožem je bil delavec v Westenovi tovarni v Celju in je že pod ključem.

V zadnjem trenutku preprečena nesreča. Dne 20. junija bi se bila skoraj pripetila velika nesreča. Industrialec iz Ljubljane je privozil z avtomobilom iz Vranskega proti Celju ravno v trenutku, ko je pred Žalcem tovorni vlak iz Celja proti Polzeli imel prevoziti glavno cesto. Vlak vozi po terenu, ki je popolnoma zaraščen s hmeljem, tako da vozaču, ki ne pozna dobro ceste in kraja, sploh ni bilo mogoče videti bližajočega se vlaka. Ob obeh straneh ceste je gosto zasajen drevored, ki popolnoma zakriva razgled na železniško progo. Tako se je zgodilo, da je imenovani vozač opazil vlak šele tik pred železniško progo in se je zahvaliti le njegovi prisotnosti duha in srečnemu slučaju, da je avtomobil ustavil tik pred vlakom. Vendar pa je vlak še zadel ob sprednjo stran avtomobila in ga potisnil nazaj s ceste, ne da bi se kdo pri tem poškodoval.

Samomer. Prav blizu postaje Dobova pri Brežicah se je vrgel pod vlak strojarski pomočnik Štefan Krajačič. Vlak mu je glavo popolnoma odrezal in jo vrgel kakega pol metra proč. Zatrkljala se je in obstala na železniškem pragu med tračnicami tako pokonci, da je gledala proti vlakom, ki prihajajo iz Zagreba. Doma je iz Marije Gorice na Hrvatskem. Na listek je pred smrtjo napisal: »Delati ne morem, spat ne morem, hoditi ne morem, tuberkuloza me muči. Zakaj neki živim? Zato grem v smrt, pa mi ne zamerite.«

Dvojni umor v Mostah pri Ljubljani. V sredo dne 19. junija so odkrili v Mostah dvojni umor. Nekdo je ubil s tolkačem 60letno udovo in mesarico Marijo Zechbauer ter njenega ljubimca 63letnega mesarja Andreja Bitanc.

Prva sv. daritev v zraku. Iz Barcelone na Španskem so se peljali v Rim na velikem štirimotornem letalu španski duhovniki. Na letalu je bil postavljen

oltar in med poletom je bila darovana prva sv. maša v zraku.

Vojvoda v službi strojevodje. Kakor znano je končalo pred dnevi v Madridu na Španskem zasedanje Društva narodov. Razni člani Društva narodov so se zbrali v Parizu in potovali na zasedanje pod vodstvom francoskega zunanjega ministra Brianda. Do francosko-španske meje so poslali Španci poseben luksuzni vlak, ki je pripeljal zastopnike raznih držav v Madrid. Strojvodja tega vlaka je bil vojvoda iz Saragosse, ki je po poklicu inženier in vozi španski dvorni vlak. Ko je pripeljal vojvoda srečno vlak z zastopniki na kolo-dvor v Madridu, je stopil k njemu iz vlaka francoski zunanji minister Briand, se razgovarjal z njim in mu stisnil hvaležno roko.

Odkrita goljufija z zavarovanjem. — Zgornješlezijški inženier Erik Schröckenfuchs, ki je bil zaposlen pri tovarni za kose v Rossleiten na Zgornjem-Avstrijskem, je pred tedni nenadoma izginil. Dne 25. maja se je odpeljal z vlakom in pozneje so še našli njegovo obleko in listnico. V listnici sta bili dve pismi, v katerih naznanja, da je šel prostovoljno v smrt, da bi rešil svojo družino denarnega poloma. Vse je bilo skraja uverjeno, da je izvršil samomor. Ker je bil pa zavarovan za življenje za lepo svoto 3.080.000 Din, je postala njegova smrt sumljiva. Zavarovanje je bilo pri dveh zavarovalnicah, katerima ni šlo izplačilo kar tako gladko izpod rok. Zavarovalnici sta predali zadevo z izginutjem inženierja detektivom. Te dni so prijeli Schröckenfuchsa v Hamburgu, odkoder jo je nameraval odkuriti v Ameriko. Mesto zavarovalnine bo prejela inženierjeva družina pečat sramote poskusa goljufije.

Smrtne žrtve letalske nezgode. Angleško potniško letalo, ki je vršilo redno službo na progi: London—Pariz—Zürich, se je moralo v ponedeljek dne 17. junija zaradi poškodbe motorja nad Rokavskim zalivom spustiti na morje. Osem potnikov, ki se niso mogli rešiti s svojih sedežev, je utonilo. Na pomoč prihitele pomožna ladja je rešila: tri potnike, pilota in mehanika.

Parnik z letalom. Dne 16. julija t. l. bo nastopil prvo vožnjo najmodernejši in največji nemški parnik »Bremen«. Na ladiji je aeroplan enokrillnik, ki bo donášal en dan pred prihodom ladje na cilj važnejšo pošto. Na parniku je za vzlet letala 16 m nad vodo posebna 220 m dolga priprava, po kateri bo sfrčal aeroplan v zrak.

Kravi so postavili spomenik! V severoameriški državi Washington je odkrila mlekarja v kraju Seattle spomenik kravi, ki je dala v dveh letih 38.891 litrov mleka in 2689 funtov masla. Torej več nego 10 drugih najboljših krav v istem času.

400 let staro želvo čuvajo v vrtu za nego izrednih živali v Newyorku.

Kače vseh vrst gojijo v Kaliforniji v Severni Ameriki. Amerikanske kače so največje sovražnice miši in podgan, ki so posebno razmnožene po Kaliforniji, ki se imenuje: Vrt Združenih držav!

Strašen potres na Japonskem in Novi Zelandiji. Japonski otok Hokkaido

je obiskal v nedeljo dne 16. junija silen potres, ki je zahteval obilne človeške žrtve in povzročil strašno opustošenje. Pred potresom je začel bruhati ognjenik Homa koma gatake. Potres je popolnoma razdejal tri v bližini vulkana ležeče kraje. Istočasno je potres močno razsajal po severnem delu Nove Zelandije, kjer so občutno poškodovana štiri mesta.

Poizvedba. Meseca junija je izginila svojim starišem 15letna hčerka z imenom Rozalija Trafela, ki se pa izdaja baje za Rožo Vindiš. Ona ima svetle lase, ki pa si jih je dala baje že na »bubi« postriči, in je za svojo starost močno razvita ter navadno oblečena. Ker je bilo dosedaj orožniško in policijsko zasledovanje brezuspešno, prosim, da se mi blagovoli naznaniti, če kdo kaj ve o dekletu. — Anton Šeruga, kmet v Lubstavi, pošta Št. Vid pri Ptuj.

Koledarčkov Kmečke zveze za leto 1929 ima prodajalna sv. Cirila v Mariboru, Aleksandrova cesta 6, še večje število na razpolago. Prodaja jih za polovično ceno 5 Din. Porabite ugodno priliko!

Šolska upisovanja.

Sprejem dijakov v kn.-šk. dijaško semenišče za šolsko leto 1929-30. V dijaško semenišče se sprejmejo zdravi, dobro vzgojeni dijaki, ki so vsaj z dobrim uspehom dovršili kak gimnazijski razred ali osnovno šolo in ki imajo namen, po dovršeni gimnaziji posvetiti se duhovskemu stanu. Vpoštevajo se le prošnjiki, ki so zakonski sinovi vzornih krščanskih starišev. Prošnje za sprejem se morajo vložiti do 31. julija potem pristojnih župnih uradov na škofijski ordinariat v Mariboru. Priložiti se mora krstni list, zadnje šolsko spričevalo, ubožni list in zdravniško spričevalo. Višina letnega prispevka se bo določila za vsakega gojenca posebej z ozirom na premoženjske razmere starišev. Vsi prošnjiki se morajo v času od 24. do 31. julija osebno predstaviti ravnateljstvu zavoda. — Ravnateljstvo.

Drž. meščanska šola v Ptuj. Vpisovanje učencev v prvi razred se vrši dne 29. in 30. junija in dne 1. julija t. l. v 2. razredu meščanske šole. Vpisovanje dosežanjih učencev zavoda v 2., 3. in 4. razred se vrši iste dni v 4. razredu zavoda.

Meščanska šola v Slovenski Bistrici. Vpisovanje v I. razred bo dne 29. in 30. junija od 8. do 12. ure dopoldne. Za vpis je potrebno izpričevalo o uspešno dovršenem 4. šolskem letu in krstni list. Pri vpisu je plačati 20 Din za fond za zdravstveno zaščito učencev. Kdor se izkaže s potrdilom davčne uprave, da njegovi starši ne plačajo 30 Din neposrednih davkov, je tega prispevka oproščen. Ista dneva bo tudi vpisovanje v višje razrede.

*

Rimski grobovi v Slov. gor.

Lansko leto spomlad smo poročali v našem listu, da so odkrili pri Št. Lenartu v Slov. goricah rimski grob, kojega vsebino so prenesli v mariborski muzej.

V četrtek dne 20. junija se je vršil pregled mesta, kjer je bil lani odkrit rimski grob in se je ugotovilo sledeče: Nekoliko pred Št. Lenartom se odcepi okrajna cesta, ki pelje skozi Črni les, vas Lormanje, proti Št. Rupertu v Ptuj. Dobrih pet minut iz vasi Lormanje je stal še lani skoro tik ob omenje-

ni okrajni cesti hrastov gozdiček, ki je bil last občine Šetarjeva-Radehova. Ker so bili hrasti že debeli ter dozoreli, jih je pustila občina lansko spomlad podreti. Na vrhu grička je stalo najbolj ukoreninjeno drevo. Ko se je izpodkopano podrlo, so zapazili, da je pod njim grob.

Kaj so našli v grobu?

Grob je bil le nekoliko pod ilovnato zemljo in v četverokotu obdan od mogočnih kamenitih plošč in istotako pokrit s ploščo. Na dnu četverokota je bilo kamenito korito in v njem lončene posode s pepelom in ostanke kosti rajnih, lončene leščerbe, steklenica z vinom in rimski novc. Tako zgleda približno vsak starorimski grob. Rimljani pagani so rajne sežigali in bogatejši so shranjevali njih pepel. V grobnico položeni denar je bil za prevoznika iz tega in na drugi svet in istotako vino — znak potrebe posmrtnega okrepčila. V grobu je še bila bronasta zapestnica in zaponka.

Omenjena grobnica je bila last kake bogatejše rimske družine in so v njej shranjevali pepelnate ostanke od več umrlih članov družine.

Pregled najdišča.

Pregled znamenitega najdišča 20. junija je pokazal, da omenjeni grob ni sam, ampak da sta pod njim še 2 precej znatni grobišči, ki ju bo pustilo mariborsko Muzejsko društvo odkriti na jesen letošnjega leta, ko je lažje dobiti delavce in ne bo več tako pekoča vročina. Izkopine iz še neodkritih grobišč obetajo velike zanimivosti.

Krog večjih grobnic so shranjevali siromašnejši ljudje ostanke svojcev v glinastih posodah, kojih razbiti ostanke so raztreseni krog glavnih grobov.

Omenjeni grobi so ostali skozi tisočletja nedotaknjeni, ker jih je čuval hrastov gozd. Desno in levo od gozdiča so polja, že obdelana bogzna koliko sto let in radi tega tamkaj danes ni znakov o starorimskih grobih, ki so pa gotovo bili tudi tamkaj.

Koj nad vasjo Lormanje je takozvani Črni les — smrekov gozd, v katerem je več gričkov, ki kažejo, da se skrivajo pod zemljo stara grobišča.

Znamenitost Črnega lesa.

Črni les pri Št. Lenartu je znan našim čitateljem iz dr. Ilaunikove povesti »Črni križ pri Hrastovcu«. V gozdu je še danes parcela, ki je zaznamovana v mapi z imenom »Ptičnica«. Vse sosedne parcele so kmetska last, samo Ptičnica še spada danes pod graščino Hrastovec.

Parcela je okrogla, ima v premeru kakih 40 m in je krog in krog obdana od še danes dobrovidnega okopa. Okop je znak, da je bil ta prostor pred stoletji ograjen in so v njem gojili hrastovski graščaki razne ptice za lov kakor: sokole, sove itd.

— — —

Kakor šentlenarška okolica so glade starih grobov znameniti vsi kraji med Gornjo Radgono in Št. Lenartom. — Starorimski grobovi po Slovenskih goricah so po večini iz 2. in 3. stoletja po Kristusu.

Skrivnosti grobov starih kraljev.

Mesto Ur v Mezopotamiji je znano iz sv. pisma, ki pravi, da se je izselil očak Abraham iz tega mesta. Angleži so začeli iskati to mesto, ga izkopali in objavili znamenitosti izkopin. Izkopavanja so pričeli leta 1918 in še danes niso gotovi. Izpod ruševin so rešili oni del starodavnega mesta Ur, (ki je ležalo 100 km od izliva reke Eufkrat v morje), kjer so bila pozidana svetišča (templji).

V zimi 1927-28 so zadeli pri izkopavanju na tri podzemeljska grobišča, ki so pozidana eno vrh drugega. En grob so že odprli veliko prej in so ga našli Angleži izropanega. Pod tem grobom so zgoraj omenjene zime našli na zidano grobišče, v katerem so odkrili vsakojake darove za bogove, dragocene kamne, kovinaste dragocene predmete, kosti od ljudi in živali. To je bil grob kralja Mes-Kalam-Dug. Takoj poleg le nekoliko globeje je zidina, v kateri je počivala kraljica, ki je umrla ne koliko pozneje kot njeni soprog. Kralji čine kosti so počivale na lesenem nosalu, poleg nog so koščeni ostanke služabnic, ki so jej morale po tedajnem običaju slediti v smrt. Še danes je videti, kako so se držali prsti teh nesrečnih žrtev, ki so bile umorjene pred 5 tisoč leti, strun lepo okrašenih harf. Prostor krog kraljevega groba je napolnjen z okostenjaki ljudi in živali, ki so spremile kraljevega mogočnjaka v smrt. Pred vsem so ohranjeni okostnjaki 6 mož straže. Razbite lobanje so še danes pokrite s čeladami iz bakra, preko prs so imeli položene sulice. Ob koncu grobišča sta dva štirikolesna voza. V vsak voz so bili upreženi 3 biki, o tem pričajo okostja. Biki so bili opremljeni s srebrnimi obroči v nosu in s srebrnimi obroči krog vratu, vajeti so bile posute s srebrnimi ploščicami. Poleg živine so raztepane kosti hlapcev in na kozlih voz so skeleti kočijažev. Videti je še okostja od več nego 50 moških s kratkimi meči in od žensk z nakitom, ki so bile v kraljevem haremu. Iz ohranjenih okraskov ženskih okostij se da sklepati, da so morale biti žrtve iz plemenitega rodu. Občudovanja vredni so okraški, ki so dičili lase in čelo kraljice.

V grobnicah so še našli dva spomenika dvema bikoma. Ena bikova glava je iz bakra, druga iz zlata.

V kraljevi grobnici je 61 cm dolgi srebrni model čolna, ki je za las podoben čolnom, kakoršni so še danes v rabi na reki Eufkrat. Čoln v kraljevem grobu je dokaz, da so verovali v starodavnih časih: med tem in drugim svetom ločil človeštvo ogromna reka.

Znamenita za zgodovino stavb so vrata, ki so vodila v grob kraljice. Okrogla oblika dokazuje, da je bil znan že več tisočletij pred Kr. obok iz žgane opeke in celo obokanje stropa.

Najdena ženska lepoticja dokazujejo da je bil ženski spol gizdav tedaj ravno tako kakor je danes. Ženske so rabile razne dišave, prstane, gladila za nohte, umetno napravljene lase itd.

Vsi v teh grobiščih najdeni dragoceni

ni in naravni predmeti pričajo o visoki kulturi Abrahamovega mesta Ur ob reki Eufkrat.

Pri pogledu na visoko kulturo in teh niko tedajnih časov se ne moremo odreči groze pri misli: na kako krvav ter divjaški način so častili svoje malike tedajni narodi. Vsa bogoslužja so bila združena s človeškimi žrtvami. Uboga kraljeva služinčad je morala za prazno vernim trinogom celo v grob! Ni čuda, da je pri pogledu na divjaško-krvavo bogočastje očak Abraham zapustil bogati Ur in se izselil.

*

Čudeži stare tehnike.

V današnjih časih zračnega prometa, radija itd. ne smemo pozabiti, da so dosegli in dovršili že v starodavnih časih prava čudeza, ki se nam zdijo danes nerazumljiva, ako upoštevamo, da so bila napravljena z najbolj enostavnimi pripomočki.

Vzamimo n. pr. rudarstvo v starih časih. Iz dobe Rimljanov in Kartažanov imamo bakrene rudnike. Tedajni rudarji sužnji so morali nad bakreno rudo ležati plasti ila, kamenja ter zemlje odstraniti z rokami. Sploh so delali v rudnikih le s kladivi, zagozdami, s kostmi in rogovjem od živali. Je neverjetno in vendar so izdoblili že tedaj z najbolj priprostim orodjem globoke hodnike v skalovja. Ugotovili so po značkih zagozde, da so prodrli tekom 24 ur v primeroma mehak kamen le 1 cm globoko. V rudniku v Španiji so našli 200 m globoko pod zemljo bakreno ploščo z napisom. Koliko sužnjevi rudarjev se je trudilo in dalo zelo življenje, predno so se prikopali in privrtali 200 m globoko!

Kako zelo bogati so bili stari časi na zlatu! Starogrški zgodovinar Herodot poroča o neizmernem zlatega bogastvu starega Egipta. V starem Egiptu so uklepali odlične ujetnike v zlate verige. Za časa egipčanskega faraona Ramzesa II. (1300—1230 pred Kristusom) so dobivali iz nubijskih zlatih rudnikov na leto čistega zlata za 416 milijonov dinarjev.

Zelo visoko razvito železno industrijo so izsledili v Indiji 2500 let pred Kr. V Indiji so našli neverjetno velike kovaške izdelke, katerim se čudimo danes v dobi parnih in električnih kladiv. Največji spomin na staroindijsko kovaško umetnost je steber v bližini mesta Delhi. Steber je težak 17 tisoč kg in je iz enega kosa najbolj čistega železa. Visok je 7 m nad zemljo in se nikjer ne pozna, da bi bil zvarjen iz več delov. Iz napisa, ki je utisnjen v železno znamenitost, čitamo, da je bil izgotovljen ter postavljen v 9. stoletju pred Kr.

Ko je priremala v Rim prvič tkana svila, so razpletli tkanine, razcepili posamezne niti, da so tako razmnožili dragocenost. Najfinejše nitke so še le zopet novo tkali. To je dokaz za dragocenost svile v starorimskih časih. 1 kg škrlataste svile je stal tedaj 53.625 Din.

Veliko ulogo v starih časih je igralo barvilo: škrlat (purpur), katerega so pridobivali iz škrlataste polža. Današnji poizkusi so dokazali, da je dalo

12 tisoč komadov omenjenega polža le komaj 1.5 grama čistega škrlata. V starih časih je bil vreden 1 kg škrlata 520 do 620 tisoč Din. Škrlatne tvornice so morale gojiti neizmerne množine škrlatastih polžov. Na obmorski obali pri mestu Saida (Sidon) v Palestini pokrivajo še danes ostanki škrlataste polža zemljo več metrov visoko, 25 m na široko in več 100 m na dolgo. V starem Sidonu je bila barvarna za škrlat.

V stari Mezopotamiji (med veletokoma Eufkrat in Tigris) so bile v starodavnih časih v navadi stavbe, ki so se dvigale v nekakih stopnicah (terasah) v višino. Kako ogromna dela so bila potrebna, da so bile te stavbe dovršene, je razvidno iz računov, ki so danes odelodanjeni in se nanašajo na mezopotamski dve stavbi pri Kujundšik hribu. Ena zgradba obsega 6½ milijona, druga 14½ milijona ton zemlje. Da so dogotovili prvo stavbo, je bilo potrebno 1000 delavcev skozi 54 let, za dozidavo druge ravno toliko delavnih moči skozi 120 let. Ni verjetno, da bi bili za zidavo porabili toliko časa. Vzemi 10 let za vsakega velikana, potem dobimo za eno pozidavo 5400, za drugo 12 tisoč delavcev na 10 let.

Po poročilu starogrškega zgodovinarja Herodota je bilo pri zidavi staroegiptovske Keopsove piramide zaposlenih 20 let 100 tisoč delavcev. Ti so 2.300.000 kamenitih kosov polagali v 210 plasteh eno na drugo. — Takozvana sfinga pri piramidah pri vasi Gizeh je izklesana iz enega kamenitega kosa in visoka 23 m, dolga 57 m. Kako ogromen je šele moral biti kamen, iz katerega so izklesali sfingo!

Občudovanja vredna je stara gradba mostov. V zgodovini najstarejši most je spajal oba dela starega mesta Babilon preko veletoka Eufkrat. Most je pozidal iz sv. pisma znani kralj Nebukadnezar. Na kraju, kjer je bil most, je reka široka 900 m ter so morali pozidati v vodo 100 kamenitih stebrov. Temeljev za posamezne stebre niso mogli zgraditi drugače, kakor da so reko za dobo dela prestavili v drugo strugo.

Tehnika glede gradbe ladij se nikakor ne da v starih časih primerjati z današnjo. Vsekakor so se povzpeli v zgodovinsko najstarejših časih tudi na tem polju zelo visoko. Vlada Hiero iz Sirakuze (na današnjem italijanskem otoku Sicilija) je zgradil ladjo »Aleksandrijo« s tremi jambori. Nosila je 4200 današnjih ton tovara. Bilo je na njej 60 sob in dvoran, kuhinja, vrt, telovadnica, knjižnica in kopalnica. V 40 vrstah ena nad drugo je sedelo 2000 veslačev, ki so gnali s pomočjo vesel ladjo po morski gladini.

Iz naštetih vzgledov je razvidno, kako visoko se je povzpjal človeški razum v zgodovinsko najstarejših časih, da nam je zapustil še danes vsega občudovanja vredne izkopine in skozi tisoč in tisočletja dobro ohranjene — ogromne znake stare kulture!

Kdor hoče dobro obutev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta števil. 19.

Nekaj o molih.

Pri molih, ki uničujejo naše obleke, preproge itd., je ta težava, da pride na eno samico po 100 samec. Majhni metuljčki, ki frčijo v nočeh po sobah, in katere lovimo in uničujemo z rokami, to so samci. Lov na samce je čisto brez pomena, ker že zadostuje samo eden samec, da molova nadležnost ne izumre.

Samica ima majhne ter nerodne peruti, katerih se ne poslužuje, ampak le leno lazi in se skriva po kotih stanovanj. Ako se dvigne kvišku s pomočjo peruti, je polet komaj visok 1 m. Truplo samice je precej dolgo in napolnjeno s tisoči in tisoči jajčec, katere leže v razpoke v tleh ali na druga skrta mesta. Jajčeca so tako neznačajna, da jih je nemogoče izslediti s prostim očesom. Iz jajčec se izležejo gosenice, ki so tako majhne, da jih lahko prenaša veter iz enega stanovanja v drugo. Razvoj in življenje mola sta bila ugotovljena šele v novjšem času od naravoslovca dr. Tičaka. Še le ta je ugotovil: kako in proti komu se nam je bojevati, ako hočemo iztrebiti iz stanovanja mole.

Boj proti molu se mora usmeriti proti molji gosenici. Molje gosenice so naj bolj požrešen mrčes, kar ga poznamo!

Vrste molov in moljih gosenic so različne in mnogovrstne. To lahko opazujemo sami. Najdemo čisto majhne molove metuljčke, pa tudi prave metulje. Vsaka vrsta mola ljubi drugo vrsto sukna. Gosenice ene vrste molov grede le na volno. Volno uničijo, bežijo da jo izsledijo v obleki, preprogi in nogavicah. Imamo tkanine, ki so iz bombaževine in volne. Volnina molja gosenica bo izžrla le pravo volno in pustila bombaževino. Druge molje gosenice se zajedo le v kožuho, zopet druge le v perje. So celo take, ki žro slikarske čopiče, ki so iz ščetin ali iz dlake.

Kmetovalcu je poleg volnenega mola dobro znan nenasiitljivi žitni mol.

Skrivnost narave pa je: kako razločijo in najdejo razne vrste molov volno, perje, kožuho, žitno zrno itd.

Ko se izvalijo molje gosenice iz jajčec, potem se zajedo v zgoraj omenjene predmete ter žro in žro, dokler se ne odebelijo in dosežejo precejšnjo velikost.

Ako hočemo mole iztrebiti, moramo moljim gosenicam pregnati apetit po suknu, perju, kožuho, itd. Gosenic moramo zagreniti požrešnost, da pogine od glada.

Naravoslovec dr. Tičak, ki je raziskal mola, je odkril tudi kemično sredstvo zoper njegov apetit. — Najboljše sredstvo za uničenje moljih gosenic je takozvani »Eulan«. Poizkusi so dokazali, da z Eulanom namočenega sukna, kožuho, itd. se ne loti nobena molja gosenica. Če je že ugnezdjena, po rabi tega sredstva pogine. Ako je iztrebljena gosenica, se ne more iz nje razviti molji metulj ne samec in ne samica — mola smo pregnali in imamo mir pred njegovo uničevalno požrešnostjo!

Čitajte „Slov. Gospodarja“



Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 22. junija so pripeljali špeharji na trg na 14 vozeh 30 zaklanih svinj, kmetije 4 voze krompirja, 10 vozov sena in 4 voze škopa. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 27.50 Din, krompir po 1.25 do 1.75, novi krompir 5-6, seno 70-80, 1 škop slame 2. Pšenica 3, ječmen 2, oves 1.50-1.75, koruza 2.50, ajda 2, proso 3, fižol 5-7, fižol v stročju 12, grah 5-6. 1 kokoš 30-35, 1 par piščancev 35-60, puran 50-100, kozlič 90-110. 1 kumara 2-8, karfijola 5-10, čebula 1, česen 15-18, sveže zelje 4-6, kislo zelje 5, kislja repa 2, gobe 2.50, črešnje 4-6, suhe slive 10-12, marelice 48, mleko 2.50-3, smetana 12-14, surovo maslo 36-40, med 20-22, komad 1.25-1.50.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 21. junija 1929 je bilo pripeljanih 234 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5-6 tednov stari komad 150 do 180 Din, 7-9 tednov stari 200-225 Din, 3-4 mesece 280-420 Din, 5-7 mesecev 550-670 Din, 8-10 mesecev 700-850 Din, 1 leto 950-1200 Din, 1 kg žive teže 10-12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 17.50 Din. Prodanih je bilo 207 svinj. Kupčija je bila zelo živahna. Radi državnega praznika dne 28. junija bo prihodnji svinjski sejem dne 27. junija.

*

Gospodarska obvestila.

Koliko smo plačali neposrednih davkov? Po zapisnikih finančnega ministrstva znašajo svote vplačanih neposrednih davkov: V letu 1919 86,396.622 Din; v letu 1920 165,672.860 Din; v letu 1921 520,425.360 D; v l. 1922 622,065.359 Din; v letu 1923 1,183,177.903 Din; v l. 1924 1,446,337.325 Din; v letu 1925 1,899,551.941; v letu 1926 1,839,892.118 Din; v letu 1927 1,712,987.977 Din; v l. 1928 pa 1,773,091.985 Din. Ta pregled izkazuje, da so bili neposredni davki najhuje pobirani leta 1925 in 1926. Od leta 1925 se je vodila statistika tudi po pokrajinah. Slovenija je plačala: l. 1925 295,273.755 Din; leta 1926 326,683.684 D; v letu 1927 227,825.915 Din; v letu 1928 pa 205,198.520 Din.

Uredba o odpiranju in zapiranju obratov. Minister za socialno politiko je izdal uredbo o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtnih lokalov in o delovnem času pomožnega osebja. Med drugim določa ta uredba: Vsi trgovski in obrtni obrati, brez ozira na to, če je v njih zaposleno pomožno osebje ali ne, morajo biti zaprti od 20. ure zvečer pa do 5. ure zjutraj. Od poldne pa do 15. ure, odnosno od 11. do 16. ure za brivnice, morajo biti vsi obrati zaprti vsaj eno uro. Vsi ti obrati, z izjemo kavarn, gostiln, javnih kuhinj, morejo biti odprti največ 12 ur. Izjemno more pristojna oblast določiti, da se trgovski obrati po vaseh odprti tudi preje ali po zneje in dalje kot je tukaj predpisano. Ta odredba se more uporabiti tudi za kraje in mesta, ki nimajo več kot 5000 prebivalcev. V teh krajih smejo biti obrtni obrati odprti tudi preko poldne, dočim določi to za trgovine pristojna oblast po zaslišanju delojemalskih ter delodajalskih zbornic. Obrtne delavni-

ce po vaseh morejo biti odprte neomejeno in za nje ne veljajo določbe te uredbe. V nedeljo dopoldne smejo trgovine in obrtni lokali biti odprti največ dve uri v krajih pod 10.000 prebivalcev, in sicer pod pogojem, da je to bilo v tem kraju že prej dovoljeno z zakonom o zaščiti delavca. Ob nedeljah je prepovedano delo v delavnicah po čl. 1 te uredbe. Izjeme določi ministrstvo za socialno politiko. V tem slučaju se mora dati drug prost dan v tednu. Ob nedeljah je prepovedano peči kruh. Nedeljsko delo se dovoli pomožnemu osebju ves dan tam, kjer se delo ne sme prekiniti radi narave posla. Žene brez različne starosti in otroci pod 18 leti ne morejo biti po noči zaposleni v delavnicah po čl. 1. te uredbe, v kolikor niso trgovski ali obrtni pomočniki.

Postopek pri odpisu davka ob elementarni škodi. Letošnje poletje pogosto nastopijo neurja s točo. Ljudje so zbegani in pri prijavi škode često prav nepravilno postopajo. Zato opozarjamo na nove predpise o odpisu davka ob vremenski škodi. Najvažnejša določila te uredbe so sledeča: Osnovni davek poškodovane parcele se sme deloma odpisati, če je letina poškodovana več nego četrtino. Škodo je treba prijaviti s točno označitvijo poškodovane parcele in navesti občino, vas in kraj, kjer leže poškodovane parcele, najdalje v 8 dneh po nastali škodi. Prijave je nasloviti na pristojno katastrsko upravo (sedež geometra), brez takse. Če vloži občina prijavo, je treba navesti, kateri in koliki del okolice je oškodovan. V vsakem primeru mora navesti vložitelj prijave čas in vrsto vremenske nezgode ter prijavo podpisati. Katastrska uprava odredi ocenitev škode na licu mesta. Škodo ugotovi komisija, ki jo sestavljajo: poslani uradnik katastrske uprave kot predsednik in dva strokovna člana občine, ki ju določi vsako leto občinska uprava. Prisostvuje župan in lahko prisostvuje tudi oškodovanec. Če se ugotovi, da se je vložila prijava škode neupravičeno, mora plačati dotični vložitelj stroške uradnika. Če se vremenska škoda dogodi neposredno pred žetvijo ali med žetvijo, naj občina sama vpricho dveh odbornikov ugotovi z zapisnikom začasno na licu mesta velikost škode, prizadete vsaki parceli. Ta zapisnik predloži občina katastrski upravi. To je kratek izvleček iz uredbe. V slučaju nezgode naj si vsak, ki je prizadet, spredaj omenjeno uredbo v »Uradnem listu« z dne 18. decembra 1928 natančno prečita in se točno po njej ravna.

»Naše gorice.« Izšla je 6. številka »Naših goric« z zelo zanimivim poročilom o prvem slovenskem vinarskem kongresu v Krškem in z drugimi za vinogradnike podučnimi razpravami ter obvestili.

»Rokovnjači izpod Tatrac« in druge zanimive povesti iz lepih severoslovenskih krajev obsega 23. zvezek Cirilove knjižnice. Mnogim ugajajo ravno take kratke, a vsebinsko zelo živahne povesti, kakor so v tej zbirki zbrane. Knjiga stane 16 Din, vezana 28 Din in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Patentirana kosa s kosirjem „FLUGS“.

Naše čitatelje smo že v eni naših prejšnjih številkih opozorili na novo patentirane kose s kosirjem »Flugs«, pri kateri priliki smo splošno opisali prednosti imenovane novosti, danes pa prinašamo natančnejši opis s slikami, na podlagi katerih bode vsakemu mogoče napraviti si sliko te praktične in nad vse zanimive novosti.

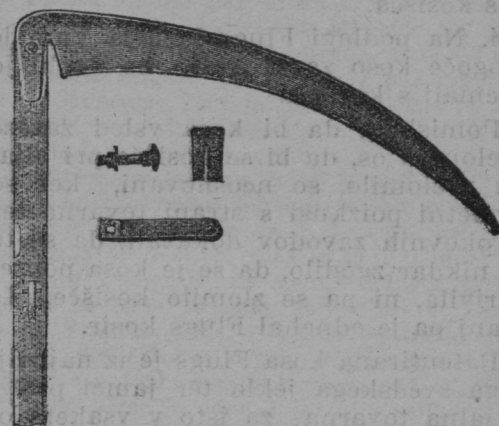
Patentirana kosa »Flugs« se razlikuje od dosedanje oblike kos le v toliko, da je glava (peta) kose širša in močnejša, a v njej se nahaja podolgovata za-



Slika 1

reza (slika 1), ki služi za pritrjevanje kose na kosišču s pomočjo patentirane vijaka »Flugs«.

Patentirani kosir »Flugs« (na sliki



Slika 3

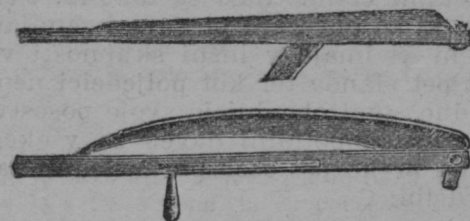
3) obstoji iz jeklenega specialnega vijaka, čegar glava ima obliko leče, nastavek vijaka je četveroglat, ploščica in matica pa služita za neposredno pri-

trjevanje kose na kosišču.

Za pritrjevanje kose z vijakom služi poseben ključ (na sliki 3), s pomočjo katerega se matica vijaka pritegne.

Za regulacijo položaja kose na kosišču služi v prvi vrsti podolgovata za-reza v glavi kose, na podlagi iste je mogoče lego kose zvišati ali pa znižati. Rezilno ploskev kose pa zamoremo izpremeniti na ta način, da vtaknemo med kosišče in glavo kose klin (na sliki 3).

Patentirana kosa »Flugs« zahteva tudi odgovarjajočo pripremo kosišča na ta način, da se nahaja na gornjem



Slika 2

koncu kosišča (slika 2) v oddaljenosti ca 25 mm od vrha odprtina, ki se raz-

širi od ene na drugo stran od 8 na 12 mm. V to odprtino zabijemo patentirani »Flugs« vijak tako, da napravi v lesu četverooglato ležišče. Za nosiček kose se nahaja v kosišču podolgovata ca 30 mm dolga zareza, ki bodi le toliko široka, da nosiček kose dobro sedi.

Približno v sredini kosišča (glej sliko 2) se nahaja ca 4 mm široka in ca 200 mm dolga ter 20 mm globoka zareza, v katero položimo konico kose po uporabi ter na ta način koso zavarujemo.

Katere prednosti nam nudi Flugs kosa s kosirjem?

1. Popolnoma enostavno rokovanje, ker je mogoče vsako patentirano koso brez nadaljnega pritrditi s Flugs kosirjem.

2. Flugs kosir ima težino od ca 3 dkg, vsled česar je mnogo lažji in priročnejši od vseh dosedanjih kosirjev.

3. V 15 do 20 sekundah Vam je mogoče pritrditi Flugs koso na kosišču, tako da drži kot bi bila prikovana. V istem času zamorete koso staviti v zavarovano lego ali jo pa popolnoma sneti s kosišča.

4. Na podlagi Flugs kosirja Vam je mogoče koso zavarovati, ne da bi jo vneli s kosišču.

Pomisleki, da bi kosa vsled zareze prelomila os, da bi se kosišče pri vijaku prelomilo, so neosnovani, ker so dvoletni poizkusi s strani tovarne ter strokovnih zavodov dokazali, da se to ni nikdar zgodilo, da se je kosa poprej skrivila, ni pa se zlomilo kosišče, še manj pa je odnehal Flugs kosir.

Patentirana kosa Flugs je iz najboljšega švedskega jekla ter jamči proizvodnja tovarna za isto v vsakem oziru.

*

Znižanje zemljiškega davka za kmete s številno družino.

Zakon o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 je dobil nekaj sprememb in dopolnil z zakonom z dne 28. marca 1929. O tem smo, kar se tiče zemljiškega davka, poročali v zadnji številki »Slov. Gospodarja«. Danes nam je poročati še o eni spremembi, odnosno dopolnitvi. Dne 17. junija je namreč kralj podpisal zakon, ki se doda kot 3. točka k členu 27 — o davčni stopnji — zakona o neposrednih davkih. Ta dostavek se ozira na dopolnilni davek zemljarije ter uvaja posebne olajšave v prid kmetiskim rodbinam s številnimi rodbinskimi člani. Glasi se tako-le: »Tistim, ki so obvezani plačevati zemljarijo in ki imajo v hišni skupnosti več kot pet članov ter kot poljedelci neposredno sami obdelujejo svoje posestvo, se zniža dopolnilni davek za vsakega člana preko pet oseb po naslednji razpredelbi:

1. za 5% ako dopolnilni davek po točki 2. tega člena ne presega 100 Din.
2. za 4% ako dopolnilni davek znaša 100—500 Din,

3. za 3% ako dopolnilni davek znaša 500—1000 Din,
4. za 2% ako dopolnilni davek znaša 1000—2000 Din,
5. za 1% ako dopolnilni davek znaša 2000—3000 Din,
6. za ½% ako dopolnilni davek znaša 3000—5000 Din.

Preko 5000 Din se ne zniža.

Kot člani hišne skupnosti se ne smatrajo: 1. osebe, ki so stalno odsotne, 2. osebe, ki se poleg poljedelskega dela bavijo z obrtjo, industrijo ali kakim drugim poslom, 3. osebe, ki so stalni zasebni ali državni nameščenci, 4. ženske in otroci oseb, ki so navedene pod točkama 2. in 3.

Za one člane hišne skupnosti, za katere se dopolnilni davek zmanjša, se ne more v nobenemu slučaju nobeden drug davek zmanjšati.

Pravico na znižanje dopolnilnega davka so dolžni prijaviti davčni obvezanci v teku januarja vsakega leta. Če bi ta rok zamudili, oziroma bi se prijavili 15 dni kasneje, pa bi ne navedli opravičljivih razlogov, se ta prijava ne

bo vzela v poštev. Za resničnost prijav odgovarjajo občinske oblasti.

Za leto 1929 se določa rok za predložitev prijav od dneva objave tega zakona pa do 31. julija t. l. brez pravice podaljšanja po členu 4. zakona o neposrednih davkih.

Ta zakon stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenih Novinah« in ima obvezno moč od 1. januarja 1929.

Peronospora. Večkratno toplo deževje in obilne jutranje rose so zelo ugodno uplivalo na razvoj peronospore, ki se je začela strahotno širiti in grozi uničiti še tisti majhni nastavek, ki se je pokazal po hudi zimi. Ponekod se listje že suši in tudi najbolj skrbno obdelane in že dvakrat poškopljene gorice niso brez te bolezni. Gorica je letos dolgo počivala, les je zrastel šele zadnjih 14 dni, delo na polju in travnikih se je nakopičilo in zato je težko dobiti težakov za gorice. Kdor še ni v drugič poškopil, naj to delo nemudoma opravi, da reši, kar se še rešiti da in naj posebno pazljivo poškopri grozdje.

Novo knjige.

VSA ZADEVA JE BILA ZELO SUMLJIVA.

Iz mojih ugibanj me je zbudil Halef, moj sluga, ki je ves čas stal poleg mene in prizor opazoval.

»Gospod, si videl?«, mi je šepnil.

»Kaj?«

»Brado!«

»Brado? Kako brado?«

»Ki jo tista ženska nosi . . .«

»Ženska? Ali ima brado?«

»Ni bila dvakrat zastrta, le enkrat, pa sem opazil njeno brado.«

»Brke?«

»Polno brado nosi. Ni ženska! Moški je! Ali naj povem kapitanu?« —

. . . In kar se je godilo potem, je treba brati. Zato si naročite Karl Mayjeve spise. (I. zvezek 15 Din, II. zvezek 13 Din) pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru Koroška cesta 5.

Organistovske zadeve.

Ker se še vedno najde tu in tam kaščen neveren Tomaž, ki dvomi, da je za organiste pokojninsko zavarovanje velikega pomena, navedem danes zopet en slučaj, kateri kaže dobroto tega zavarovanja. Gospod Josip Heybal, organist v Kamniku, je bolan na hrbtnici že čez eno leto. Ni sicer sedaj v postelji, toda zdravnik je ugotovil, da je začasno nezmožen opravljati službo organista. Vsled tega mu je Pokojninski zavod določil začasno do zopetnega pregleda mesečno rento 1000 Din. To rento dobiva že eno leto. Prejema pa še tudi plačo organista, ker to službo začasno opravlja njegova žena, ki je tega zmožna. Če se bo pri zopetnem pregledu dognalo, da je stalno nesposoben za službo, bo dobil stalno pokojnino. Naj to vsi nasprotniki pokojninskega zavarovanja skrbno prečitajo in potem pomislijo, ali ni to zavarovanje za organiste velika dobrota! Ta slučaj pa tudi kaže veliko solidnost Pokojninskega zavoda. Proč torej z vsemi predodki!



NAŠA DRUŠTVA

Mladeniški shod pri Sv. Trojici v slovenskih goricah. V nedeljo dne 30. junija se vrši pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah velik mladeniški tabor za šentlenarško dekanijo. Mladeniči pridejo k pozni službi božji, pri kateri bo pridigoval profesor Pavel Živortnik iz Maribora. Po službi božji bo veliko zborovanje na prostoru pred samostanom, na katerem govorijo: profesor dr. J. Hohnjec, Krošl, naša mladinska voditelja, in mladeniči. Tabor mora biti veličasten, iz vseh župnij velika udeležba! — Takoji na delo po vseh župnijah! Mladeniči, udeležite se tega shoda v najobilnejšem številu!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Naš Orel priredi v nedeljo dne 30. junija bogato tombolo z 250 lepimi dobitki, kakor: pohištvo, prašček, perutnina in raznovrstne, vsakdanje, nad vse potrebne stvari. Vršila se bo popoldne po večerih v Orlovskem domu. Zadnje tombolske karte se bodo dobile pred pričetkom v Orlovskem domu. Domačini in izletniki ste prisrčno vabljeni!

Sv. Bolfenk pri Središču ob Dravi. Tukajšnji orlovski odsek vprižori v šoli dne 29. junija na Petrovo ob treh popoldne gledališko predstavo s sledečim sporedom 1. Deklamacija. 2. »Kristina«, žaloigra v dveh dejanjih. 3. »Radi nagrade«, burka. 4. »Čarodejna brivnica«, burka. Med odmori igra domače tamburaško društvo »Edinost«. Vabljeni ste vsi prijatelji orlovske mladine, da vidite to krasno igro, pri kateri se boste do solz nasmejali. Bog živi!

Polzela. Uljudno vabimo na telovadno prireditev, katero priredi naša orlovska mladina v nedeljo dne 30. junija, na običajnem prostoru na Bregu. Sodeč po pripravah bo prireditev tako po programu kot po udeležbi prava manifestacija katoliškega mladinskega gibanja na Polzeli. Na veselo svidenje! Bog živi!

Trnovlje pri Celju. Kakor smo izvedeli, naša namerava naše Prosvetno društvo na Petrovo dne 29. junija zopet razveseliti z eno naših najlepših narodnih iger »Prisega o polnočju«. Pridite!

Smarje pri Jelšah. Orliški krožek priredi v nedeljo dne 30. junija v Katoliškem domu običajni vsakoletni materinski dan. Na sporedu

so govori, deklamacije itd. V prizori se tudi igra, ena najboljših od našega Meškota in sicer: »Matic«.

Genjene čitatelje opozarjamo na današnjo prilogo tvrdke Antonijevič, Beograd.



Maribor. Mestna občina mariborska bo zopet zidala stanovanja za one, katerim so hišni gospodarji odpovedali stanovanja, pa ne morejo nikjer dobiti stanovanja. Za silo bodo postavili v prejšnji dragonski vojašnici še za kakih 30 družin stanovanja. Nadalje bodo postavili za približno 2 milijona Din nove hiše po načinu »Hitrozd«, ki tudi dobro služijo za stanovanja, a so zelo poceni. V te hiše bo še pred zimo lahko prišlo kakih 60 strank, kar bo stanovanjsko bedo vsaj v najhujših slučajih pri revnih slojih zmanjšalo in omililo. — Do zidave velikega uradnega poštnega posloja na glavnem kolodvoru bo vendarle prišlo. Na zadnji seji občinskega sveta je podžupan poročal, da je stavba na kolodvoru zasigurana in da se bo začelo v spomladi z zgradbo. — Glede carinskega skladišča v Melju pa se še vršijo pogajanja z vojnim erarjem, ker se rabi zemljišče za to stavbo. — Med Mariborom ter Gracem se bo otvoril še letos avtoomnibus-promet. Mestna občina se je dogovorila z avstrijsko družbo, ki hoče upeljati ta promet. Iz Maribora bo vozil avtoomnibus zjutraj ob pol petih. S tem avtoprometom bo pomagano tudi prebivalstvu na črti Pesnica—Št. Ilj. — Maribor dobi te dni veliko spremembo glede telefona. Odslej ne bo treba klicati več pošte, ako bo hotel kdo dobiti zvezo, ampak namestijo se pri vsakem telefonskem naročniku novi aparati. Na teh aparatih je nameščeno kolo s številkami 0 do 9 in treba je samo to kolo zavrteti do številke, s katero želi naročnik govoriti, pa dobi, ne da bi bilo treba klicati pošto, zvezo. Take moderne telefonske zveze imajo že vsa večja mesta. Tako pride tudi naš Maribor v vrsto modernih mest, vsaj kar se tiče telefona. — V Dravi je utonil pri kopanju v petek 17letni Jože Vihar iz Studencev. Drava ga je pogoltnila pred očmi tovarišev. Niso ga mogli rešiti, ker so tam valovi deroči. Tovariši so nesli obleko materi v Studence. — Maribor se je iznebil Kitajcev, ki so lansko leto po svojem potovanju ostali v Mariboru. Pred tednom dni so jih poslali čez mejo na Nemško. Mariborska občina jih je morala vzdrževati, kar jo je stalo okoli 120.000 Din. Sveda bo morala država to svoto občini vrniti!

Sv. Ožbalt ob Dravi — prednjači! V nepotrebnem razvado je prešlo po drugod šolarjem, da namreč izletavajo navadno ob sobotah, ko so vlaki že itak radi prenapolnjeni; drugi dan v nedeljo pa si počivajo doma, ne da bi izleteli v cerkev k službi božji. Naši šolarji pa, čast njim, izletavajo rajši v sredo, češ, saj si lahko odpočijemo od izleta v četrtek, do katerega imamo pravice, nedelja pa je Gospodov dan, ko je treba obiskati službo božjo v cerkvi. Vrlo katoliško! Posnemanja vredno! Sv. Ožbalt prednjači!

Dolgoše pri Mariboru. Prostovoljno gasilno društvo Dolgoše priredi v nedeljo dne 30. junija na vrtu gostilne Riedl v Dolgošah javno dobrodelno tombolo s krasnimi dobitki. Ker je dobiček namenjen za gasilne potrebščine, se pričakuje obilen obisk. Začeteč ob treh popoldne. Cena tablice 2.50 Din. V slučaju slabega vremena se preloži tombola na nedeljo dne 7. julija. Na pomoč!

Spodnje Hoče. Gasilno društvo v Spodnjih Hočah ima v nedeljo dne 30. junija ob 14. uri pri Gasilnem domu veliko tombolo s prvovrstnimi dobitki. Tablica stane 5 Din. Čisti dobi-

ček bo za nabavo nove motorne brizgalne. Na pomoč!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Trasiranje prepotrebne ceste skozi občino Koreno je izvršil gradbeni urad oblastne samouprave, za kar se najtopleje zahvaljujemo in prosimo še naprej za gmotno in tehnično podporo. Teren za gradnjo te ceste je izredno lep in bo zelo malo terenskih del. — Letošnja sibirski zima je napravila veliko škodo na sadnem drevju, marsikatera jablan, črešnja in oreh stoji suh in tudi trta na brajdah okrog hiš stoji suha. Sadna letina bo silno slaba, imeli pa bomo dosti sena. — Dobili smo novega šolskega upravitelja, katerega prosimo, da bi posvetil svojo pažnjo kmetijsko-strokovni izobrazbi naše mladine.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Domovinski dan pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Tukajšnja šola in podružnica Jugoslovanske Maticice tudi letos priredi slavnostno veselico »Domovinski dan« in sicer v nedeljo dne 7. julija, ob treh popoldne na sadonosniku gospoda župana Schickerja. Nastopijo učenci in odrasli s petjem, deklamacijami in igrami. Poje domači pevski zbor in pevci iz Maribora in okolice. Čisti dobiček je namenjen revnim šolarjem in Jugoslovanski Matici. Domačini, pridite kakor vsako leto tudi letos v velikem številu! Sosedji okoličani, prosimo, ne prireajte ta dan drugih veselice, ampak pridite k nam, da se bolj spoznamo ter v slogi in bravstvu neomajno stojimo na severni meji naše lepe domovine. Srčno dobrodošli kot vedno tudi Mariborčani! Prosimo in vnaprej se zahvaljujemo tudi za vse darove k prireditvi, bodisi v denarju ali blagu!

Sv. Lenart v Slov. goricah. V dnež 12.—14. julija bodo v našem lepem trgu zborovali študentje visokošolci in srednješolci. Prišli bodo na to zborovanje od blizu in daleč, iz najrazličnejših krajev Slovenije, po večini sinovi kmetijskih starišev. Dva dni se bodo razgovarjali sami, v nedeljo pa bodo peli v cerkvi pri obeh mašah in nas popoldan razveselili s prelepo predstavo »Igra apostolov«. Ker vodijo vse zborovanje študentje sami, ne morejo iz lastnega zmagati vse stroške in se bodo obrnili na dobra srca šentlenarčanov, prosili bodo za prispevke v naravi: kruh, krompir, solato, jajca, fižol, mast, olje itd. Za vsako malenkost bodo iz srca hvaležni. Priporočamo, da jim greste povsod kolikor mogoče na roko.

Sv. Ana v Slov. gor. Dne 2. junija se je tukaj poročila Genovefa Konrat iz vrle in zavedne hiše iz Bačkove z gospodom Petrom Gajzler iz Ledineka. Bila je večletna članica deliške zveze in zvesta igralka našega odra. Vrlima novoporočencema kličemo: Dal Bog obilo sreče in blagoslova!

Sv. Benedikt v Slov. gor. Poročati moram o veliki nesreči, ki je zadela občino Ihovo in Ščavnico dne 13. junija. Zvečer ob 6. uri je pridivil strašen vihar z nalivom in točo. Kaj takega ne pomnijo najstarejši ljudje. V nekaj minutah je bilo izruvanih nad 500 sadnih dreves. Nebroj vej je bilo strganih z drugih dreves. Tla so bila kar nastlana z vejevjem in z listjem. Nekaterim je bilo pođrtih 10, 20, 30 dreves, Matevžu Domažniku celo 56 dreves. Velikanski oreh kovača Budja v Ihovi je bil tudi izruvan. Visoki hrast Aječev v Ihovi je bil na dvoje razklan, drug hrast je ležal preko oblastne ceste Sv. Benedikt—Gornja Radgona. Uničena so največja in najbolj rodna drevesa. Ko so ljudje zagledali, kaj je naredil vihar, so jočali. Precej dreves so med tem zopet postavili, vendar škoda je zelo velika. Prežalosten je tudi pogled v gozdove. Največje smreke je z lahkoto izruval vihar, druge na sredi prelomil, tretjim odlomil vršič, zopet druge nagnil, tako da je tudi v gozdovih zelo veliko škode. Silen naliv je poblatil travnike, poškodoval njive, saj je voda kakor hudournik tekla preko njiv. Del Ihove in Ščavnice je pobila tudi toča. Nekaterim posestnikom je uničen ves pridelek. Storjeni so bili hitro koraki za pomoč. V nedeljo dne 16. junija je oškodovanim sadjarski referent Pečovnik iz Ormoža razla-

gal na licu mesta in še v posebnem predavanju, kako naj ravna z drevesi, ki se še daje postaviti. Komisar dr. Leskovar je obljubil, da bo oblastna samouprava dala poškodovanim drevesa po znižani ceni. Upamo, da bodo davčna uprava v Mariboru in v Gornji Radgoni prav kmalu precenila škodo in poškodovancem odpisala davek.

Iz Slovenskih goric. Mladeniški tabor pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah prihodnje nedeljo dne 30. junija mora biti sijajna manifestacija naših zavednih mladeničev. Ne samo iz lenarške župnije, temveč iz vseh župnij Slovenskih goric mladeniči pridite v največjem številu! To bo vaš dan! Mladeniško gibanje stopa na nova, moderna pota. Spoznati jih morate. Na veselo svidenje torej! Pripravljamo se tudi že na mladeniški romanje v začetku avgusta k Mariji Pomagaj na Brezje, da proslavimo 25letnico zgodovinsko znamenitega vseslovenskega mladeniškega shoda na Brezjah leta 1904. Mladeniči, na delo zadnje dni! Agitirajte za največjo udeležbo! Mladeniške Marijine družbe, mladeniške zveze in Orli, bodite v prvih vrstah!

Sv. Boljank v Slov. goricah. Poročati imamo tokrat o veliki nesreči, ki nas je zadela. Na Antonjevo proti večeru je obiskalo našo fare strašno neurje, da takšnega skoro stari ljudje ne pomnijo. Po silno vročem dnevu je sledila nevihta s strašnim bliskanjem in gromenjem v smeri od Sv. Antona čez travnike, in sta prizadeta pri nas najbolj kraja Gomile in Bišter tud Sovjak. Med silnim viharjem in nalivom, kakor bi se oblak odtrgal, se je vsipala toča tako strašno, da je bilo v par minutah vse pokončano. Toča je bila debela kot lešniki in obdana z ostrimi robovi. Ni čuda, da je pomandrila v zemljo vse, kar je stalo po koncu. Vso upapolno letošnjo žetev je uničila. Tudi od ostalih pridelkov ne stoji kvišku druga kot grdo okleščeno steblovje. Kaj lep pridelek se pokazale letos slive; zdaj je tudi to uničeno. V vinskih goricah isto. Veliko sadnega drevja pa se bo letos posušilo, ker je preveč trpelo vsled prehude zime. Ponekod bo treba posekati skoro četrtino drevja. Naglo naraščajoči jarki in potoki so zblatili zlasti po nizkih legah vso krmo in odnesli raz njiv veliko rodovitne zemlje. Človeka kar pretresa, ako gleda na lastne oči strašno opustošeno naravo.

Borovci pri Ptujju. Lepi vzgled dveh sosedov. Pri nas je bilo blagoslovljenje nove kapelice, katero sta dala sezidati: Jožef Muršič in Ana Veselič in se je nabralo pri Jožefu in Marjeti Muršič za dijaško kuhinjo 80 Din. Daj Bog njima obilo zdravja, rodbini pa časten spomin!

Kapela pri Gornji Radgoni. Svatje na gostiji gospoda Alojza Pukljavca in gdč. Marije Jurjevičeve v Paričjaku so nabrali za dijaško kuhinjo v Mariboru 240.50 Din. Vsem prijateljem revnega dijaštva najlepša zahvala!

Šikole. Nova kapela v Šikolah, ki se je lanj blagoslovila, dobi sedaj novi zvon. Ker gre veliko zanimanje, kedaj se bo zvon blagoslovil, sporočamo tem potom širši javnosti, da se bo novi zvon blagoslovil in potegnil v stolp v nedeljo dne 30. junija. Vsi sosedi, prijatelji in znanci od blizu in daleč ste prav uljudno povabljeni!

Beltinci. V nedeljo dne 30. junija, ko je pri nas veliko prošenje, bo letos še večja slovesnost. Takrat dobimo tri nove, že dolgo željno pričakovane zvonove. Vsa župnija se pripravljajo, da jih kar najlepše sprejme. Popoldne po večernicah bo pa pred cerkvijo velika tombola. Dobitki so zelo lepi, zato srečke le pridno kupujte!

Ljutomer. Glasbena šola v Ljutomeru je imela pred kratkim svoj prvi javni nastop gojencev, ki se uče v šoli glasbe in petja. Nastopila je z 18 točkami, ki so pokazale stopnje usposobljenosti posameznih gojencev. Priznati moramo, da so se učenci v enem letu, kar obstoja šola, mnogo naučili. Posebno pevske točke so bile prav dobro izvajane. V glasbeni šoli podučujejo: gospod strokovni učitelj

Josip Zagar, uči gosli; gđc. Minka Zacherlova petje in klavir; nadzorstvo v šoli pa ima gospod Zacherl, naš stari ljutomerski glasbenik in pevovodja. Ob tej priliki izrekamo cenjenemu učiteljstvu glasbene šole iskreno zahvalo v imenu vseh staršev od gojencev. Ob enem priporočamo šolo vsem, ki se žele učiti petja in glasbe!

Ormož. Prostor okrog župnijske cerkve je dobil zadnji čas nekaj prijaznejše lica. Lani je prenovila zunaj svoje poslopje okrajna posojilnica, letos pa gospa Polak. Župnijski vrt je dobil novo železno ograjo, tudi gospod Stamen je dal novo postaviti. Zdaj bo mestna hranilnica dala nadzidati še eno nadstropje. Ali bo ta prezidava kaj polepšala mesto, posebno še okolico cerkve, se še ne more presoditi. Mnogi sicer zmajujejo z glavami, češ, da to ni primerno, pa bomo sodili, ko bomo videli delo izvršeno. Kot se govori, je ministrstvo že potrdilo prodajo graščinske hiše gospodu Kuhariču, ki bo gotovo dal to poslopje primerno prenoviti in polepšati. Drugo vprašanje je seveda, kaj bo z našimi reveži, ki so do sedaj imeli v tej hiši ustanovno pravico. Naj pa graščina sezida novo hiralnico, kot je bilo že leta 1913 sklenjeno, pa ne izpeljano. Če bi še gospod Veselič dal svojo hišo prebeliti, bi bil okoliš cerkve kar lep in prijazen. Potem pa se mora zunaj prenoviti še cerkvena stavba sama. Dobro bi bilo tudi, če bi mestno županstvo sklenilo dati napraviti na spodnji strani parka ob glavni cesti škarpo, jo ograditi z lepo ograjo in zasaditi z lepim nasadom. S tem bi celo mesto pridobilo na lepoti. Letos se pri nas toliko gradi in prezidava kot menda že veliko let ne. Stvar je kar nalezljiva. Če se eden loti, si misli drugi, zakaj bi se ravno on ne. Saj je dobro, če ljudje v dobrem tekmujejo!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Veliko delo so izvršili to leto naši šolarji, ki so na vzpodbudo učiteljstva uničili do 130.000 hroščev. Kdor pomisli, koliko škoda lahko napravi eden sam hrošč, bo vedel, kako velikega pomena je delo šolarjev. V uničevanju hroščev sta se najbolj odlikovala 4. in 3. razred. Četrti je uničil 23.592 hroščev, tretji pa 23.243. Mnogo ne zastajata tudi 5. in 6. razred. Posebno priznanje zasluži L. Štruel iz 4. razreda, ki je sam uničil 10.005 hroščev. Delo šolarjev je treba pohvaliti, priznanje pa gre tudi učiteljstvu, ki je šolarje vzpodbujalo k delu.

Sv. Jurij ob južni želi. Po dolgi mučni bolezni je umrla dne 12. junija, previdena s tolažili sv. vere Marija Guzej, posestnica v Bobovem pri Blagovni, v starosti 72 let. Bila je delovna, marljiva ter usmiljena do revežev. Zapuščala žalujočega moža in šest preskrbljenih otrok. Ob priliki pogreha se je nabralo za novo bogoslovje v Mariboru 90 Din. Žalujoči družini naše sožalje, blagi duši pa večni pokoj in pobožen spomin!

Sv. Jernej pri Ločah. Pri nas se bodo letos stavili novi župnijski svinjaki. Tozadevna zidarska dela se bodo prihodnje nedelje dne 30. junija popoldan na licu mesta oddala konkurenčnim potom. Interesenti naj se takrat oglasijo!

Polzela. Pri nas smo izročili dne 14. junija materi zemlji uglednega in obče spoštovanega posestnika Franca Korber starejšega v Orovi vasi, kateri je naglo preminul na možganski kapi. Rajni je bil večkratni občinski odbornik, cerkveni ključar, ustanovitelj in marljiv član Hranilnice in posojilnice na Polzeli do smrti. Bil je trden, neizprosno značaj, dobrotnik raznih dobrotelnih namenov, cerkve, in vedno prijatelj duhovščine ter se je odločno bojeval proti nasprotnikom cerkve in slovenske domovine. Bil je naročnik dobrih krščanskih časopisov, zlasti »Slovenskega Gospodarja«. V svoji hiši ali družbi ni trpel nepotrebne kvantanja, ampak le če se je kaj koristnega in potrebnega govorilo, kar priča dejstvo, da so njegovi otroci dobro v krščanskem duhu vzgojeni in za bodočnost preskrbljeni. Da je bil blagopokoini daleč znana oseba, je

pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo mnogo znancev in prijateljev, zato vsem srčna hvala, posebno čast gospodu župniku I. Jodl, za ganljiv in v srce segajoči govor pri odprtem grobu, domačim cerkvenim pevcem za lepe žalostinke, kakor tudi vsem darovalcem krasnih vencev. Kakor je običajna navada, so se zbrali sorodniki k sedmini, na kateri so se spominjali vrlin pokojnega in ob kateri priliki se je na predlog gospoda Tajnšeka nabralo 200 Din za sv. maše in 200 Din za dijaško semenišče v Mariboru. Vrlemu in vzglednemu možu blag spomin in zemljica lahka ter srečno svidenje nad zvezdami!

Vojnik. Gojenci meščanske šole priredijo dne 29. junija ob 9. uri šolsko proslavo s petjem, deklamacijami, orkestralnimi točkami itd. Ob tej priliki bodo razstavljeni vsi izdelki učencev tekočega šolskega leta. Razstava bo trajala od 28. do 30. junija. Vstop je prost. — Vpisovanje novih in starih učencev od 1. do 4. razreda se vrši dne 30. junija od 8. do 12. ure v ravnateljevi pisarni. V 1. razred se sprejemajo učenci, ki so dovršili 4. šolsko leto osn. šole. Dobiček šolarskih prireditev je omogočil, da dobijo z novim šolskim letom že vsi potrebni učenci vse šolske potrebščine brezplačno v šoli. Kakor preteklo šolsko leto, bo tudi nadalje še delovala šolska kuhinja, ki bo dajala oddaljenejšim učencem, kadar ostajajo čez opoldan v šoli, toplo kosilo, od začetka novembra do kraja meseca marca.

Teharje. Blagoslovitev novega Gasilskega doma in velika gasilska slavnost se vrši v nedeljo dne 30. junija. Čisti dobiček je namenjen za kritje stroškov Gasilskega doma.

Sladkagora. Cesta od Lemberga do Novevasi se prav pridno popravlja, večje delo bo kmalu že pri kraju. — Dobra letina se obeta, toda kje smo še, sam dobri Bog nas obvaruj kaj hudega, potem bomo imeli dobro jesen, ker se posebno v vinogradih zelo lepo kaže.

Št. Janž pri Velenji. Kresna nedelja je bila res zopet enkrat: lepa nedelja. Cerkev in kapela za evangelije so bile bogato okrašene, kakor cvetličnjaki, sejmišče pa spremenjeno v pravcati gaj. Vsa čast in zahvala Marijini družbi in drugim pridnim dekletom, ki so kar tekmovali med seboj in imele res obilo truda. Pa fant se od dekleta v žrtvah nikdar prekositi neda. In so se res postavili ne le kot fantje, skoraj bi rekel kot zreli možje. Cela armada fantov je pomagala proslaviti god fara nega patrona z mogočnim streljanjem s toptiči. 50 kg smodnika se je pokadilo in včasih se nam je zdelo, kakor da bi bila prava vojska Italijani, ali kakor da bi bil potres. Pristrčna hvala vsem, ki so sodelovali in s prispevki omogočili fantom to veselje. Pa jih je bilo veselo gledati, ko so šli v svojih uniformah krog oltarja in prišli tudi popoldan skupno vsi k večernicam. To je pa res lepo disciplinirana četa fantov, ki ve, kaj hoče. Zato še najbolj pristrčna zahvala, zlasti fantovskemu voditelju Mavšičevemu Francu, katerega so vsi »pijebci« res radi ubogali. — Po večernicah je pa bila prireditev igre »Krivoprisežnik«. Da so jo vsi igralci dobro pogodili, se razume samo ob sebi. Strašni boj med poštenostjo in nepoštenostjo, med bogastvom in uboštvo sta krasno izbojevala Veronika in krivoprisežnik. Bog daj, da bi društvo po svojih fantih in dekletih — kakor Franc in Veronika v igri — prinesla novo življenje in gojilo med vsemi župljani bratsko in sestrsko ljubezen v boju za poštenost in da bi bilo res, kar pravi igra: »Ljubezen mladih je močnejša kot sovraštvo starih.« Vsi dobromisleči farani pa podpirajte društvo, zlasti III. red in Marijino družbo v smislu katoliške akcije. — Ponavljanje igre bode za domačine v nedeljo dne 7. julija, ob pol štirih popoldne. Vabimo k obilni udeležbi!

VOZNI RED

veljaven od 15. maja, je izšel. Dobi se v
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane

2 Din

ZA RAZVEDRILO

Izabela, hči in ljubljenska španskega kralja Filipa II., je leta 1601 osebno pri sotovala obleganju nizozemskega mesta Ostende. Vsled žilavega odpora Nizozemcev, ki so vse poiskusili, da bi mesto ne padlo v španske roke, se je oblega zavlekla. Izabela je bila ogorčena in se je zaobljubila po tedajni šegi, da ne bo slekla poprej svoje srajce, — predno ne bodo zavzeli Španci obleganega mesta. Špancem se je posrečila zmaga še le po treh letih in ni čuda, da je Izabelino perilo porumenelo. To barvo, ki je bila malo svetlejša od marelične, so odslej imenovali »Izabelina barva«.

Jean Bart, znani junak na morju, je bil nenavadno odkritosrčen mož. Nekoč mu je rekel francoski kralj Ludvik XIV.: »Jean Bart, imenujem vas za poveljnika svojega brodovja.« — »Ta Vaša odločitev je izvrstna, Veličanstvo«, je kratko odvrnil Bart, »le da bi jo morali že davno prej izreči.« — Kmalu po-

tem je leta 1697 odjadral s šestimi bojnimi ladjami proti severu! Na eni je bil tudi kralj. Na Barta je prežalo 19 sovražnih ladij, vendar jim je ušel srečno. Ko so bili izven nevarnosti, je rekel kralj: »Če bi nas zajeli, bi bili izgubljeni.« — »Nikakor«, je odgovoril Jean Bart. — »Pa kaj bi storili?« je vprašal Ludvik. — »Jaz bi naše brodovje enostavno zažgal in mi vsi bi zleteli v zrak. To povelje sem že dal svojemu sinu pri smodnišnici in čakal je le na dogovorjeni znak.« — Ludvik XIV. je vztrepetal, potem pa, ko se je pomiril, je izjavil: »Prihodnjič, admiral, vas prosim, da ne nameravate več takih junaštev, vsaj dokler sem jaz na ladji.«

Slavni gledališki igralec Barnes se nikakor ni mogel otresti svojih dolgov. Kadar je prejel mesečno plačo, je bil pri vходу v gledališče tak naval, kakor bi šlo za razprodano predstavo. Barnes ni smel v gledališče nikdar v svoji navadni obleki, ker ni bil varen pred upniki. Večkrat se je zgodilo, da je ravnatelj hotel spremeniti spored, ker ni bilo Barnesa od nikoder; v zadnjem hipu pa se je pogrešani pojavil kot častitljiv starček, zamorec ali sluga.

Poveljnik angleškega brodovja, Robert Backlay, je bil zaradi ran, dobljenih v raznih bitkah, grozno pohabljen. Zgubil je roko in nogo. Pred odhodom iz Anglije se je zaročil z mlado žensko, katero je zelo ljubil. In ko se je vrnil iz bojev, je videl, da je le še senca tega, kar je bil prej. Poslal je k nevesti prijatelja, da ji razloži njegovo bedno stanje in ji da vso pravico, da zaroko razdere. »Recite mi«, je odgovorila zaročenka, »da se rada poročim z njim, če ima še vsaj toliko telesa, da lahko prebiva nje gova duša v njem.«

Aleksander Veliki je kot sodnik zmiraj zamašil eno uho, kadar je poslušal tožnika. Na uprašanje prijateljev je pojasnil: »To delam radi tega, da ostane drugo uho prosto za toženca.«

Pogačnikov Jaka pripoveduje očetu, da je pridigoval gospod župnik o posvetnih nenravnostih, zlasti da se je jezil radi prevelikega pijančevanja. Oče upraša sina: »No, si morda opazil, da je pri pridigi posebno gledal kakega so seda?« — »Seveda«, odvrne sinko. »Neprestano se je oziral name in ponavljal: »Jabolko ne pade daleč od drevesa...« Jaz res ne vem, kaj je pravzaprav hotel s temi jabolkami?«

Bistro je odgovoril kralj Arhelaus klepetavemu brivcu, ki ga je uprašal: »Kako naj te ebrijem, kralj?« — »Molčel.«

Grški cesar Andronik (1183 po Kr.) je rad gledal po najlepših ženskah svoje prestolice. Da bi može teh lepotic potolažil, jim je podeljeval lovsko pravico, katere vidni znak so bili rogovi. Ta znak so smeli pritrčiti na svoje hiše. Od teh dob pravijo možem, ki imajo nezveste žene, da »imajo rogove«.

Kekdo je prosil slavnega pisatelja Aleksandra Dumasa, naj prispeva 20 frankov za pogreb sodnega eksekutorja, ki je umrl v bedi. »Dvajset frankov«, je vzkliknil pisatelj. »Tu jih imate 40 — in pokopljite dva naenkrat!«

V nekem kopališču si je bogat Francoz s svojo ženo ogledal tudi igralnico. Ko sta nekaj časa opazovala igro, je ona v šali rekla svojemu možu: »Kaj, če

bi midva stavila na svoja leta?« — »Da«, je odvrnil Francoz, »kadar stavi žena prvič na svojo starost, gotovo dobi.« — Vsi igralci so bili radovedni, na katero številko bo stavila. Žena je vzela iz denarnice 3 franke in jih položila na številko 30 — »36«, je zavpil klicar. — »Vidiš«, je dejal mož, »če bi bila odkritosrčna, bi bila sedaj priigrala 72 frankov.«

Dva Madžara sta si ogledovala zverinjak. Prvi se ni mogel načuditi, ko je zagledal nestvor, ki ni bil ne pes in ne mačka. »Kaj pa je na tem čudnega«, je dejal drugi. »Jaz sem poznal mlinarja, ki je imel sina dimnikarja.«

Fran Wernig:

Naši kmetovalci na razstavi v Münchenu.

Oblastni samoupravi sta z izdatnejšimi podporami pripomogli da so se naši kmetovalci in strokovnjaki udeležili kmetijske razstave v Monakovem v dobi od 5. do 10. t. m. Tozadevni poslovni izlet je v splošnem organizirala Kmetijska družba ter so kmetovalce spremljali tudi predstavniki naših oblasti: iz Ljubljane gg. komisar dr. Natlačen in dr. Milavec, iz Štajerske g. svetnik ing. Zidanšek.

Dne 5. junija zgodaj zjutraj smo odrinili iz Ljubljane. Prehitro smo z brzo vlakom dospeli v alpski svet Koroške in Solnograške. Različne, tako tuje gospodarske razmere so nudile našim izletnikom mnogo prilike za primerjanje in glasno kritiko. So bili pa tudi posamezniki med nami, ki jih je očaral divni planinski svet in ki so spričo mogoč nosi gorskih velikanov in snežnikov stali nemi in so se podali tihemu razmišljanju in občudovanju. Toda prej, kakor smo pričakovali, smo dospeli v bavarsko ravnino in smo bili v Monakovem že zgodaj zvečer.

Preobsežna je bila vsa prirediteljeva, da bi se bili mogli znajti in orijentirati naši ljudje na razstavi. Nismo bili pripravljene na tako obsežnost in na tak ogromen obisk razstave. Radi tega so bržčas izgubili mnogi naši kmetovalci preglednost o vsej stvari in niso dobili o prireditvi enotne slike. Saj ni čudno! Samo za prepotovanje razstave, ki se je priredila na prostoru 44 ha, je bilo treba hoditi več kot štiri ure. Za površen ogled pa bi bilo potrebno več dni.

Vsakoletna kmetijska razstava nemške Kmetijske družbe je deljena v naslednje tri skupine: 1. živali, 2. kmet. izdelke in pomožna sredstva ter znanstvena prikazovanja, 3. kmetijski stroji in orodje. V živinorejskem delu razstave smo najprej videli:

konje, ki so bili razstavljeni iz vseh plemenskih okolišev Nemčije. 137 toplokrvnih konj so razstavili najstarejši in najznamenitejši rejski kraji Ostfriesland, Oldenburg in deloma Bavarska s svojimi konjerejskimi društvi. — 167 mrzlokrvnih konj je razstavilo Porenje in Westfalska, Bavarska, Würtemberg itd.

Vsako popoldne se je predvajalo odlikovane živali na posebnem prostoru.

Razstava govejé živine je obsegala 563 živali višinskega in nižinskega plemena. Od višinskih gorskih pasem so zavzemali 1. mesto rumeno-lisasta (simodolska) plemena, potem rumeni franki, sivi montafonci in rudeče-lisasti pingavci. Od nižinskih plemen je bilo videti črno- in rdeče-lisaste živali iz vseh krajev obmorske Nemčije, Orjaške živali: biki ogromne teže in velikosti in krave, prave žive tvornice za mleko, so povzročile naše splošno občudovanje. Kakor prava čuda bi gledali kmetovalci živali s tako neverjetno velikimi vimeni, če bi jih razstavili v Sloveniji. Videli smo tudi kravo »Dahlie«, najboljšo molznico Nemčije s 11.691 kg mleka na leto, z 4,36% povprečne tolsče. Imeli smo najboljši primer, kaj se da s smotreno rejo doseči.

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Rov je nad pol kilometra dolg, pregledal sem ga, kakor daleč se je dalo. Naravnost v gradič pelje in drugi vhod je v vaši spalnici. Ernest je moral precej časa iskati, da je našel škrinjno zakladom. Pa pretežka je bila, ni je mogel nesti. Prijel jo je za železni ročaj in jo vlekel za seboj. Ko je prišel blizu vhoda, je potegnil za vrvi in dal dogovorjeno znamenje. Pa nobenega odgovora ni dobil — Ves prestrašen je klical in klical, seveda zaman, in nazadnje se je od strahu in groze onesvestil.

In kaj se je zgodilo zunaj pri vhodu?

Tam sta čakala Lavernay in gospodična Vaillant ter napenjala oči in ušesa, sklonjena morebiti nad vhodom. In tedaj se je zgodila usodna nesreča.

Izpran od jesenskega dežja se je utrgal od stene velik kos zidu, težek klesanec se je zavalil med ruševine, zakopal pod seboj nesrečnega Lavernaya in zasul vhod.

Mislite si, kaka groza je spreletela gospodično Vaillant! Kako je napenjala svoje slabotne moči, da bi odvalila težki klesanec, pod katerim je bil zakopan revček Ernest! Dekle gotovo ni trdega srca, misel, da bi radi nje moral otrok umreti od glada spodaj v rovu, ta misel jo je tirala v obup. Na pomoč ni smela klicati, prisega jo je vezala, da ne sme ničesar izdati. In slepi nagon jo je končno napol blazno gnal na edino mesto, odkoder je mogla priti k otroku, v vašo spalnico, kjer je, stavim na to, kolikor hočete, ali skozi peč ali pa pod starinsko posteljo vhod v rov, ki pelje iz gradiča ven v razvaline Saut-de-Biche.«

Mož v sivi suknji je prekinil svoje pripovedovanje in stopila sta s podprefektom v prvo nadstropje k vratom spalnice.

»Povejte ubogemu dekletu,« je dejal podprefektu, »da smo našli otroka ter da je živ in zdrav. Morebiti bo sama prišla ven. Škoda bi bilo vlomiti tale starinska vrata! Res lepa so!«

Ponovno je moral gospod Leblanc zatrditi skozi vrata, da je Ernest rešen, da je zdrav in v skrbnih materinih rokah, ponovno jo je moral vabiti, naj pride ven in da se ji ne bo nič hudega zgodilo. Končno je zaškrtal ključ, vrata so se od-

Izšel je Lin II. zvezek!



Res niste še naročili!

Karl Mayeva knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Tudi prašiče je razstavila Nemčija iz vseh pokrajin; bilo jih je 526 komadov. Na 1. mestu je bilo požlahtnjeno nemško podeželsko pleme, potem žlahtno nemško pleme (jorkšir), berkšir, nemško podeželsko pleme, črna kornwall-pasma in črna pasasta, našim gorenjskim prašičem tako zelo podobna plemena.

Črna cornwall-pasma, ki se redi predvsem radi mesa in manj radi slanine, je že 30 let na Bavarskem prav iskana in priljubljena, predvsem v gorskih, solnčnih legah. To pleme je vsled črne barve baje bolj odporno vplivu žgočih solnčnih žarkov in v tropičnih pokrajinah goje skoraj izključno le črne cornwall-prašiče.

Zelo zanimive za podrobno proučevanje so bile tudi obsežne razstave kozovac, perutnine in čebelarstva.

Nemogoče je popisati, kaj vse je bilo videti v 200 m dolgi dvorani za kmetijske izdelke. Semenogojске postaje so razstavile nova semena in žita, videti je bilo vse naprave za osuševanje močvirnatih tal, vse vrste trgovskih krmil, izdelke kmetijske obrti, sredstva za po končevanje rastlinskih in živalskih škodljivcev, učila in strokovne knjige, vse pripomočke kmetijskega združenstva itd.

Takozvana električna vas je prikazovala vso mnogovrstno uporabo elektrike v kmetijskem gospodarstvu in na vasi.

V dvorani »Kmečko delo« je bilo videti vse izdelke glede poenostavljenja kmetijskega dela, vse praktično orodje za prihranitev ročnega dela in vse tozadevne nove načine izvrševanja gospodarskih opravil.

»Dežela Bavarska« je bil napis dvorane, v kateri je bilo razstavljenih 600 različnih kvalitetnih pošiljk pšenice in ječmena iz raznih krajev Bavarske.

Izredno mnogo je nudila tudi razstava v »Hiši mleka«, ki se je delila v dvorane za mlekarske stroje, dvorane za sir in oddelek za maslo. V oddelku za maslo je bilo nad 1400 vrst masla, v dvorani za sir pa nad 1000 mehkih in trdih sirov. Pri vsakem maslu je bilo n. pr. navedeno: »Mlekarska zadruga Ahlen, Westfalen, mešano mleko od 260 posestnikov z 2200 kravami, črnolisasta nižinska živina. Krmljenje: po leti paša, po zimi suha detelja itd. Mleko se pri posestniku preceja in hladi, v mlekarni zmeša, s posnemalnikom očisti, 30 minut na 63—65°C segreva, potem na 2°C shladi in nato pripravi za razpošiljanje.« Pri vsakem maslu je

bilo torej razvidno proizvajanje mleka in ravnanje z njim. — Zanimivo je bilo tudi stalno nazorno kinematografsko prikazovanje o pravih načinih molže.

V kmetijski kinodvorani so se neprestano vršile poučne predstave kmetijske gospodarske vsebine.

Mogočen vtis so napravile ponosne stavbe združenj za umetna gnojila. — Najraznovrstnejša gnojila, najraznovrstnejše naravne poizkuse s tozadevje tvorila razstava kmetijskih strojev. Nimi opisi je bilo videti v njih.

Poseben oddelek kmetijske razstave Razstavilo je nad 700 tvrdk, ki so dale nemški kmetijski družbi stroje za preizkušnjo na razpolago.

Za naše pojmovanje nepopisno pestro je bilo življenje in vrvenje na razstavi. Vsak dan so se vršile tudi posebne prireditve in prizori iz nemškega kmetijskega življenja. Vse je pričalo o treznosti, solidnosti in delavnosti nemškega naroda, ki kljub težkim reparacijam ni omagal in ki z neizčrpnim idealizmom stremi naprej in navzgor. O tem je pričal tudi ganljiv prizor iz solnčnega vinorodnega Porenja z napisom: »Gospod, osvobodi našo domovino!«

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1:20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah.

Mala oznanila

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO.

Dobro

žgana opčka

775

za zidanje, tlakovanje in strešnik se vedno takoj dobi. Opekarna Andr. Tschernitschek nasled., Kamnica pri Mariboru.

Mlapec (voznik) dobi takoj pri Karl Goldschmig, umetni mlin Fram službo. Plača po dogovoru, predpogoj trezen in pošten. 776

Posestivo malo in lepo s pridelki takoj naprodaj. Građiška 39, Sp. Kungota, Pesnica. 773

Srednje posestivo se proda v Spodnji Hajdini št. 48, pošta Ptuj. Pripravno za vsakega obrtnika. Vpraša se pri lastniku Janezu Jeza istotam. 769

Sprejme se v službo z začetkom novembra t. l. pod ugodnimi pogoji: Prvi viničar z 2 do 4 delavskimi močmi, ki je vešč vseh del v vinogradu in sadjarstvu in ki bi samostojno obdeloval posestvo z 3 viničarijami, obstoječe iz 5 oralov vinograda, 8 oralov sadonosnika in 4 oralov travnika. — Dalje se sprejme viničar z 3 do 4 delavskimi močmi. V poštev pridejo samo pridni viničarji z lepimi spričevali, ki iščejo stalno službo. Zglašijo naj se osebno v vinogradu Ogrinc v Radizelu, postaja Orehova vas-Slivnica pri Mariboru, ali pismeno na naslov: Ogrinc, Maribor, Erjavčeva ulica 8. 777

Dr. med. M. PODLESNIK

sreski sanitetski referent in okrožni zdravnik, Maribor, Vinarska ulica 13 (nasproti Vinarski šoli), ordinira dnevno od 9. do 10. in od 3. do 4. ure; ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure. Telefon šte. 2184. 778

Jamčene gnojnične pumpe 500 do 600 D, brzo-parilnike (Alfe) 500 do 1600 Din dobite samo pri Matiji Mulec, stavbeno galanterijsko kleparstvo, Ljutomer. Sprejem vaje. 779

Enodružinska hiša se proda. Naslov poveč gostilna Štok, Pobrežje pri Mariboru, Cesta na Brezje. 771

prla in med poboji se je pokazalo dekle. Njen obraz je bil blede ko stena, oči so ji divje strmele, njena obleka je bila umazana, roke so ji krvavele. Vso kožo si je odrgnila na prstih in dlaneh, ko je zaman napenjala svoje slabotne moči, da bi odmaknila težko posteljo in prišla skozi skrivni rov otroku na pomoč.

Pogledala je gospoda Leblanca, pogledala moža v sivi suknji, na njunih obrazih je brala več pomilovanja ko nevolje in jeze, zgrudila se je in zajokala. Solze so ji olajšale srce.

Potolažili in pomirili so jo in ji zagotavljali, da se ji ni treba ničesar bati, da bo lahko mirno odpotovala. Gospod podprefekt ji je odpustil, saj je bil njegov sinček rešen in saj je videl, da je dekle že itak dovolj trpelo.

Mož v sivi suknji pa je uredil zadevo s policijo, posebno glede smrti Lavernayeve, tako da gospodične Vaillant niso nič nadlegovali.

Smaragdi gospodične Filipe.

1.

Tistikrat se je vrnila rodbina de Romaine iz Anglije in se naselila v razpadli pristavi blizu mesto St. Lđ.

Pristava, obdana od majhnega vrta, je ležala na meji lepega, velikega, grofovskega posestva Torteron. Stoletja sem so bili grofi de Romaine lastniki posestva Torteron, pa kakor mnoge druge francoske plemenitaške rodbine je tudi nje revolucija pregnala z rodne grude. Izselili so se na Angleško in posestvo je zapolnila država.

Grad Torteron so preuredili v javno bolnico, zelo prikladen je bil za to, ker je ležal čisto blizu mesta, polja in travnike pa so pokupili okoliški mali posestniki. Le pristava ob parku je ostala brez lastnika. Nihče je ni hotel, zanemarjena je bila in napol podrta.

Ko je Napoleon dovolil političnim beguncem splošno amnestijo, se je rodbina de Romaine vrnila na Francosko in dobila pristavo nazaj. Ni bila bogved kaj, pa streho vsaj jim je nudila in pismeno potrdilo so imeli od cesarske vlade, da je neoporekljivo njihova last.

Glavar rodbine, grof de Romaine, je umrl na Angleškem od žalosti in tuge, pa deloma tudi, ker ni bil vaje nemirnega begunskega življenja. Vrnila se je le grofica vdova in z njo je prišel njen sin Jack, ki še nikdar ni stopil na francoska tla, ker je bil še dete, ko so odpotovali na Angleško in so ga v naročju nesli s seboj, in pa hčer-

SOCIJALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Je-rajevo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

5 delov zemlje in vseposod Palma

...Azija...Afrika...Amerika...Evropa...
 ...Amerika...Avstralija...Evropa...Azija...
 ...Avstralija...Evropa...Azija...Afrika...
 ...Azija...Afrika...Amerika...
 ...Afrika...Amerika...
 ...Azija...
 ...Na obeh polutah sveta
 ...Od kopnega pa do morja...
 ...Ogromna četa povsodi
 ...Delavskega stanu
 ...Na „P a l m a“ hodi...
 ...Azija...
 ...Evropa...
 ...Avstralija...
 ...Amerika...Aust...

Kdor dela naporno
 In „Palma“ nosi...
 Varuje si zdravje
 In živcev ne troši...
 Zato „P a l m a“

630



PALMA



Pred uporabo Po uporabi

Čisti obraz in pomlajenje. Vaša koža postane mladeniško sveža in bela kot cvet. Ogrci, mozolji, gube, pege, rdeči nos, brazgotine, solnčne pege, rumene in rujavne pege,

pege vsled vročine

izginejo takoj in zanesljivo z uporabo lepotilne kreme „EROS“. „EROS“ služi v dosego in ohranitev lepote obraza, vratu in rok. Ohranja lepoto do najvišje starosti pod jamstvom. Zdravniško priporočano. — Dolgujem Vam veliko hvaležnost. Dosegla sem vidno olepšanje obraza v 24 urah, piše gospa Dr. M. Glänzend. Sijajno preizkušeno pri damah in gospodih vsake starosti. Cena Din 16.—, 3 lončki Din 34.—, 6 lončkov Din 55.—.

Dr. Nikol Kemény, Rošice, poštai predal 12/L 54 ČSR.

Hlapca h konjem, pridnega in poštenega, biti mora oženjen, sprejme uprava veleposestva Ornič, Št. Janž na Dravskem polju. 764

Starojši samski mož, ki bi stregel konjem, sprejme. Parna pekarna Studentci pri Mariboru, Na Obrežju 3. 772

Kuharica, katera ima samostojno gospodarstvo vo voditi, sprejme takoj: paromlin Ehrlich, Pesnica. 756

Malo posestvo, lepo ležeče, z vinogradom, sadonosnikom, njivo in travnikom, prodam. Cena po dogovoru: Šiško, Selce 39, p. Sv. Lenart v Slov. goricah. 765

Več dobrih zidarjev za stalno delo rabi gradbeno podjetje Marko Štuhec v Ormožu za takoj. 762

Mlinarskega pomočnika, treznega, kateri razume vsa dela v mlinu, rabim za takoj: Alojz Kupec, Sv. Pavel pri Preboldu. 728

Sprejemem takoj enega močnega fanta, ki ima veselje v valjčnem mlinu se učiti mlinske stroke. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. In enega mlinskega hlapca h konjem, hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Oglasiti se je pri Antonu Polanc, valjni mlin, Radeče pri Zid. mostu. 760

Več dobrih težakov se sprejme. Zglasiti se je pri gradbenem vodstvu na Felberjevem otoku. 741

Hlapce pridne in poštene sprejme uprava veleposestva Vurberg. 702

Kovaški vajenec se sprejme pri Matej Bregant, Orehovavask-Slivnica pri Mariboru. 774

ka, komtesa Mariette, ki je bila rojena na Angleškem in Francije še nikdar ni videla.

Ljudje, ki so od preje poznali grofico de Romaine, so trdili, da se je silno postarala, ne toliko po letih ko po svoji zunanosti. Mlada žena tridesetih let je bila ko je odšla v pregnanstvo, vsa vesela, lepa in zdrava. Devetnajst let pozneje pa se je vrnila da je skoraj poznati ni bilo več. Protin ji je ohromil ude, vsa je bila zavita v volnena ogrinjala tudi v najhujši vročini, slabo je slišala, hripavo je govorila. Skoraj genila se ni iz sobe, obiskov ni sprejemala, le hčerka ji je smela streči, molčeča, ponosna komtesa Mariette, ki je opravljala posle služkinje in kuharice, postrežnice in tovarišice materi in bratu.

Mladi grof de Romaine pa je bil čisto drugačen. Pravi salonski junak se je v kratkem razvil iz njega. Pravzaprav se z nikakim poslom ni bavil, postopal je okrog, veseljačil in popival, vse kavarne in vsa zabavišča mesta Lô so ga bila polna in ljudje so si vedeli mnogokaj pripovedovati o njegovem razigranem življenju.

Gospod Moulin, prefekt mesta Lô, je tisti krat dobil strogo zaupno pismo od tajnega detektiva gospoda notranjega ministra, naj pazi na počenjanje teh spreobrnjenih beguncev.

Pa gospod prefekt ni nič sumljivega opazil. Grofica in njena hči se vobče nista mnogo genili iz hiše, kvečjemu da sta šli tupatam v cerkev, na obisk nihče ni prihajal k njima, mladi grof Jack pa je vso svojo pozornost posvečal lepi gledališki igralki, gospodični Filipi, ki je razveseljevala meščane s svojo lepoto, svojimi krasnimi očmi, krasnimi toaletami ter s svojimi demanti in smaragdi.

V svojem poročilu je gospod prefekt celo namignil, da lepa igralka morebiti čisto nič ne bi nasprotovala, če bi mogla pridjati svojemu imenu naslov grofice, ali pa če bi smela obnoviti prebledeli grb grofov de Romaine s svojim zlatom.

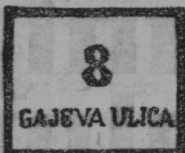
Besedice pa ni vedel poročati gospod prefekt o kaki zvezi med grofovsko rodbino in chouani, niti o kakih dvomljivih obiskih na pristavi. Tudi ni mogel. Saj o vsem tem ni prav ničesar zasledil.

Zato se je gospod prefekt Moulin silno začudil, ko je tri dni po tem pismu dobil naročilo, da se mora nemudoma podati na številko 15 ulice Notre Dame k tajnemu zaupniku gospoda notranjega ministra.

»Prišel sem pred urami v Lô in sicer v naj-

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

...leži na ulici samo



vzdigni!

Pri končanem zrebanju 17. kola so dobile naše stranke z pri nas kupljenimi srečkami:

Din 1.200.000	na št. 42126	Din 20.000	na št. 19159
600.000	88511	20.000	19290
250.000	68679	20.000	29818
200.000	87071	20.000	34584
80.000	75864	20.000	66767
80.000	6837	20.000	71752
60.000	10702	20.000	71761
60.000	20580	10.000	3727
60.000	51734	10.000	4379
40.000	18066	10.000	22118
30.000	17254	10.000	23325
30.000	28537	10.000	43573
30.000	53343	10.000	65242
30.000	93493	10.000	69562
30.000	121720	10.000	92368
30.000	61809	10.000	46256
24.000	37749		

in mnoge druge

Zrebanje I. razreda 18. kola: 8. julija 1929.

Strogo solidna in točna posrežba! 749

Glavna kolektura državne razredne loterije

Bančno komanditno društvo A. REIN in DRUG, Zagreb

Oglašujte v „Slov. Gospodarju“!

Že 32 let

stoji v službi bolanih in zdravih, bolečine ublažujoči Fellerjev Elsafluid, kateri je pohvaljen v mnogobrojnih priznanicah i iz najvišjih krogov. Upotrebljen na znotraj in zunaj se je izkazal uspešen pri reumatičnih bolečinah, živčnih bolečinah, pri šibkosti, pa tudi drugače kot brza pomoč. Dobiva se povsod, poizkusna steklenica 6 Din, dvojna 9 Din. Ako ga nimate, naročite ga po pošti, vsaj za 62 Din, naravnost pri lekarnarju Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 341. Hrvatska. Za prebavo pa: Elsa-kroglice, 6 škatljice 12 Din.

LUNA EKSPORTNA HIŠA, MARIBOR Aleksandrova cesta 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša tvrdka za nakup galanterije, pletenine, krafkega blaga ter iruč na drobno in debelo. 577

Uprava veleposestva Vurberg sprejme več iničarskih družin z najmanj tremi delavskimi močmi. 701

Velika izbira kangarna, poplina, svilo že od 20 Din naprej se dobi



pri 166 I. TRPIN - u Maribor, Glavni trg 17

Pozor! Namizno sadje!

Kakor vsako leto, potrebujemo tudi letos veliko množino sadja za izvoz v inozemstvo, zategadelj potrebujemo na celem Stajerskem, kjer je dosti sadja, zastopnike, kateri morajo biti samostojni posestniki ali sinji istih. Pišite vsi tudi posestniki, kateri hočejo svojo sadje proti točnemu plačilu dobro prodati samo tuzemski največji tvrdki Ivan Göttlich, Maribor, Koroska cesta 126-128. 712

Pljuča! Pljučae bolezniz ozdravi strokovnjak (strokovne knjige) dr. Pečnik, zavod (Privat Lungenheilstalt) Sečovo, želez. postaja Rogaska Slatina. 731

Mlinarski pomočnik, vošč vseh del v mlinu in zanesljiv dobi delo takoj. Alejz Kupec, mlin, Sv. Pavel pri Preboldu. 726

strožjem inkognitu, moj dobri gospod Moulin,« je pravil mož v sivi suknji, ko sta se pozdravila, »in pripeljal sem s seboj tri svoje ljudi, ki jim lahko popolnoma zaupam. Nisem namreč zadovoljen z vami. Slabo ste izvršili moja naročila, gospod prefekt!»

»Vaša naročila, gospod — eh — Fernand?« je nevedno in začudeno popraševal prefekt.

»Da, moja naročila, tako sem dejal,« je povedal mož v sivi suknji mirno. »Ali vam nisem naročil, da morate opazovati počenjanje rodbine de Romaine?«

»Ampak, gospod Fernand —!«

»Odslej bom jaz sam s svojimi možmi opazoval gospoda Jacka de Romaine,« ga je prekinil tajni agent s svojim suhim glasom, ki ni dopuščal nobenega ugovora. »Toda povsod ne moremo imeti svojih oči. Ženske moram prepustiti vam.«

»Stara grofica ne gre drugam ko v cerkev, gospodična komtesa Mariette pa včasih na trg.«

»Tembolje za vas! Lahke posel bodete imeli.«

»Ampak —!«

»Prosim, nikar se ne prerekajva, moj dobri gospod Moulin! Komtesa Mariette je morebiti prav sedajle kje na trgu!«

Kadar je povedal mož v sivi suknji svoj »prosim vas«, je bil konec vsakršnemu ugovarjanju in vsakemu pogovoru vobče.

Tisto popoldne sta gospod prefekt in gospod Cognard, policijski komisar mesta L0, hudo vlekla črez zobe tajnega detektiva gospoda notranjega ministra. Tudi gospod Cognard je namreč dobil stroga naročila in hud ukor. Oba sta bila slabe volje.

»Ta sitni nebodigatreba,« je godrnjal gospod Moulin, »vidi zločince in zarotnike v vsakem nedolžne mmeščanu in se vtiče v stvari, ki ga čisto nič ne brigajo. Mar bi bil ostal v Parizu, mesto da zgarari tod okoli in nam dela sitnosti!«

2.

In tedaj je sredi mirnega življenja mesta L0 udaril dan, ki se je obema tema častivrednima gospodoma zdel najnemirnejši, kar sta jih kedaj v svoji službi doživela.

Bil je dan po prihodu tajnega agenta v L0. Mož v sivi suknji je prišel zgodaj na policijski komisarijat, z edinim namenom, tako je godel komisar Cognard, da razburja in vznemirja vse in vsakogar.

Hmeljarsivo nese, a samo osemtu, ki zna kmetariti in hmeljariti. Kupite zato knjigo HME LJARSTVO! Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Girlovi tiskarni v Mariboru.



Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lasni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilina in okusna!

Zahtevajte jo pri vseh trgovcih!

Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „JAVA“ pšenične kave je kot darilo pridjana ena lepa skodelica za kavo. Kdor pošlje 2 Din v znamkah dobi vzorec 100 gr „JAVA“ pšenične kave poštine prosto. Sprejmemo za vsak večji kraj zastopnika.

Pražarna kave „JAVA“ K. D. Beograd, Lomina ulica 11/e

714

Dobro, zdravo in po ceni domačo pijačo si sami napravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum z rumovim cvetom oboje dobite le v Drogeriji Wolfram, Maribor Slovenska ulica. 394

Vrvi vseh vrst za zvo- nove, studence, telovadnice ter za gospodarsko potrebo itd. iz najboljšega blaga in dobro izdelano, dobite pri R. Španer vrvarju, Ptuj, Panenska ul. 5 (prej F. Vajdič). Vzame se tudi domače predivo v delo. 770

Urar na Hrvaškem v kraju brez konkurence želi zaradi družinskih razmer zamenjati ali prodati svojo trgovino ali vatopiti kot družabnik v urarsko trgovino-delavnico v Mariboru ali Celju. 768

Veletrgovina z železnino

PINTER & LENARD, MARIBOR

452

ALEKSANDROVA CESTA 32-34

Traverze, cement, železo, poljedelsko orodje, kovanje za stavbo, orodje za kovače, mizarje itd., štedilniki, kuhinjska posoda, v veliki izbiri in po najnižjih cenah.

Preklie.

FRANC KLINAR, posestnik v Rečici ob Paki obžalujem, da sem govoril o gđ. Alojziji Klančnik iz Šmartnega ob Paki žaljive stvari, glede njenega dekliškega obnašanja, preklidem vse te govorice kot nerisnične ter se ji zahvalim, da je odstopila od tožbe. Rečica ob Paki, dne 10. jun. 1929.

761

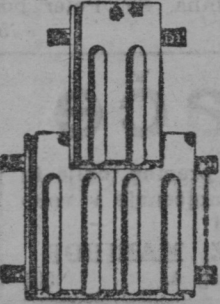
FRANC KLINAR.

Opekarna F. P. VIDIC & KOMP.

v Janežovcih pri Sv. Urbanu, Slov. gorice

nudi v poljubnih množinah prvovrstne zarezane strešnike.

Pravilno žgano gosto blago, prezimi dobro in se ne lušči, ker ne vsebuje apna tudi ne vrkava tako rade kakor nekateri drugi izdelki. Preklje ravno kakor bobrovec, ter se doseže dobro zaprto streho in gosti strešni krov. 598



Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

.....

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.



„... Od vseh sredstev, ki so se mi nudili za odvrnitev te izredno nevarne bolezni (driska telet) je Vaš Thürpil zdravilo, ki jo gotovo in najhitreje pobije. Gutsbesitzer W. F. in B.

Edina tovarna: Cl. Lageman Chem. Fabrik Aachen.

Če nimate v zalogi obrnite se na:

Zaloga: „LYKOS“, Mr. K. VOJK, ZAGREB, Jurjevska ul. 8.

594-III

ZAHVALA.

Za obilne in srčno dokaze sočutja ob bridki in prerani izgubi naše dobre mamike, tašče, sestre itd., gospe

Marije Karba roj. Žitck
učiteljeva vdova in posestnica

v Ljutomeru, se najlepše zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo vsem, ki so pomagali ob bolezni, preč. duhovščini, zlasti veleč. g. dekanu J. Weixl-u za pogrebno vodstvo, združ. pevsk. zboru za ganljivi žalostinki, darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki so na katerikoli način olajšali našo žalost in blagopokojnico spremili na njuni zadnji poti. Bog plačaj vsem!

Ljutomer-Priština, 15. junija 1929.

Inka in Viktor Kladnik inž.
in drugi sorodniki.

752



Lisičje, kunine, dihurjeve, bele podlasice in druge zimске kože od divjačine kupuje čez celo leto po najvišjih cenah I. RATEJ, trgovec, Slov. Bistrica. 402

Kilni pasovi (Bruchbänder)

tudi za najhujše kile, trebušne obveze proti vpadlem želodcu in različnim drugim boleznim, gumi nogavice za krčne žile, umetne noge l. t. d. l. t. d.

dobite dobrega lasnega izdelka pri **Ivan Fric,** bandadžist in rokavičar Celje, za farno cerkvijo.

Zunajšna naročila se izvršujejo točno proti povzetju. 169



V tem so si vsi edini

Obleke za neveste, moško in žensko blago, posteljno in živотно perilo

samo iz

Klobučke, izgotovljene o-bleke, čevlji, nogavice l. t. d.

trgovske hiše
Franc Kolerič
Apače

696

Kašo proseno kakor ječmenovo, izdelujejo in izmenjava pod najugodnejšimi pogoji paromlin Ehrlich, Pesnica. 754

Pošne znamke, stare, kupuje Veljko Sikošek, Kladanj y Bosni. 759

Krajnike in vsakovrstne deske odda po najnižji ceni paromlin in žaga Ehrlich, Pesnica. 755

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi vedsto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča trvdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Kralja Petra cesta št. 15

322



484

Najnovejše garantirane krojne vzorce (muštre) za vsakovrstne obleke, plašče, športne hlače, športne čepice, kostume, perilo itd. razpošilja po meri: A. Gubina, Sv. Peter pod Sv. Gorami. 751

Za kovače

angleški koks, kovaški premog, oglje in vsa železnina se kupi najceneje v veletrgovini

H. ANDRASCHITZ, MARIBOR
Vošnjakov trg 4. 504

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 75.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.